

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI SVET

Številka: 0650-00/12-7
Ljubljana, 28. 5. 2013

Z a p i s n i k

**7. seje Državnega sveta Republike Slovenije,
ki je bila v sredo, 15. 5. 2013**

Predsednik je pričel 7. sejo Državnega sveta Republike Slovenije, ki jo je sklical na podlagi 53. člena Zakona o Državnem svetu in prvega odstavka 30. člena Poslovnika Državnega sveta Republike Slovenije.

Seja se je začela ob 13. in zaključila ob 17.13 uri.

Opravičili so se:

- mag. Peter Požun,
- dr. Milan Medved.

Ostali odsotni:

- Boris Popovič.

Na sejo so bili vabljeni:

- mag. Dejan Židan, minister za kmetijstvo in okolje (k 2.A razširitveni točki dnevnega reda),
- prof. dr. Lojze Ude, profesor na Pravni fakulteti, Univerze v Ljubljani (k 2.A razširitveni točki dnevnega reda),
- Samo Omerzel, minister za infrastrukturo in prostor (k 3. točki dnevnega reda),
- dr. Uroš Grilc, minister za kulturo (k 4. točki dnevnega reda),
- Miha Klun, predsednik Nadzornega odbora RTV Slovenija (k 4. točki dnevnega reda),
- dr. Igor Šoltes, predsednik Računskega sodišča Republike Slovenije (k 5. točki dnevnega reda),
- Specializirano državno tožilstvo Republike Slovenije (k 6. točki dnevnega reda),
- Specializirano državno tožilstvo Republike Slovenije - Oddelek za preiskovanje in pregon uradnih oseb s posebnimi pooblastili (k 7. točki dnevnega reda).

Seje so se udeležili:

- prof.dr. Lojze Ude, ustavni sodnik v pokoju (k 2.A razširitveni točki dnevnega reda),
- Dušan Pichler, vodja Pravnosistemskega sektorja, Ministrstvo za okolje in prostor (k 2.A razširitveni točki dnevnega reda),
- mag. Bojan Žlender, v.d. generalnega direktorja za promet, Ministrstvo za infrastrukturo in prostor (k 3. točki dnevnega reda),
- Miha Klun, predsednik Nadzornega odbora RTV Slovenija (k 4. točki dnevnega reda).

* * *

O sklicu seje je predsednik obvestil predsednika Državnega zbora Republike Slovenije gospoda Janka Vebra in predsednico Vlade Republike Slovenije gospo mag. Alenko Bratušek.

* * *

S sklicem 8. 5. 2013 so državne svetnice in svetniki prejeli predlog dnevnega reda, ki je bil naslednji:

1. Odobritev zapisnika 6. seje Državnega sveta Republike Slovenije
2. Pobude in vprašanja državnih svetnic in svetnikov
3. Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o varnosti v železniškem prometu (ZVZelP-C) - druga obravnava, EPA 1036-VI
4. Poročilo o delovanju Nadzornega sveta RTV Slovenija v letu 2012 in januarju leta 2013, EPA 1040 - VI
5. Letno poročilo Računskega sodišča Republike Slovenije za leto 2012, EPA 1112-VI
6. Poročilo o delu Specializiranega državnega tožilstva Republike Slovenije za leto 2012, EPA 1084-VI
7. Poročilo o delu Posebnega oddelka za leto 2012, EPA 1094-VI
8. Obravnava zaključkov posveta »Slovenska ustava, volilni sistemi in uresničevanje neposredne demokracije«
9. Predlog sklepa o dopolnitvi sklepa o izvolitvi predsednikov, podpredsednikov in članov komisij Državnega sveta Republike Slovenije

RAZŠIRITEV

Na predlog Kolegija Državnega sveta, je predsednik predlagal da se dnevni red seje razširi z naslednjo točko:

- **Predlog sklepa o spremembi in dopolnitvi Sklepa o pogojih za izplačevanje plačil za opravljanje funkcije podpredsednika in člana Državnega sveta Republike Slovenije**

Na klop so državne svetnice in svetniki prejeli tudi stališče Interesne skupine delojemalcev glede 10. točke dnevnega reda.

Predlagana razširitev je bila sprejeta (29 državnih svetnic in svetnikov je prijavilo prisotnost, 26 jih je glasovalo za, 3 pa so bili proti).

RAZŠIRITEV

Na predlog Komisije za lokalno samoupravo in regionalni razvoj, je predsednik predlagal da se dnevni red seje razširi z naslednjo točko:

- **Zaščita oskrbe s pitno vodo pred privatizacijo z dopolnitvijo Ustave**

Predlagana razširitev je bila sprejeta (26 državnih svetnic in svetnikov je prijavilo prisotnost, 27 jih je glasovalo za, nihče pa ni bil proti).

Glede na predlagani razširitvi je predsednik predlagal v sprejem naslednji

DNEVNI RED:

1. Odobritev zapisnika 6. seje Državnega sveta Republike Slovenije
2. Pobude in vprašanja državnih svetnic in svetnikov
- 2.A) Zaščita oskrbe s pitno vodo pred privatizacijo z dopolnitvijo Ustave * RAZŠIRITEV

3. Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o varnosti v železniškem prometu (ZVZelP-C) - druga obravnava, EPA 1036-VI
4. Poročilo o delovanju Nadzornega sveta RTV Slovenija v letu 2012 in januarju leta 2013, EPA 1040 - VI
5. Letno poročilo Računskega sodišča Republike Slovenije za leto 2012, EPA 1112-VI
6. Poročilo o delu Specializiranega državnega tožilstva Republike Slovenije za leto 2012, EPA 1084-VI
7. Poročilo o delu Posebnega oddelka za leto 2012, EPA 1094-VI
8. Obravnava zaključkov posveta »Slovenska ustava, volilni sistemi in uresničevanje neposredne demokracije«
9. Predlog sklepa o dopolnitvi sklepa o izvolitvi predsednikov, podpredsednikov in članov komisij Državnega sveta Republike Slovenije
10. Predlog sklepa o spremembi in dopolnitvi Sklepa o pogojih za izplačevanje plačil za opravljanje funkcije podpredsednika in člana Državnega sveta Republike Slovenije * RAZŠIRITEV

Predlagan dnevni red je bil sprejet (26 državnih svetnic in svetnikov je prijavilo prisotnost, 25 jih je glasovalo za, 3 pa so bili proti).

1. točka dnevnega reda

- Odobritev zapisnika 6. seje Državnega sveta

Osnutek zapisnika 6. seje Državnega sveta so državne svetnice in svetniki prejeli po elektronski pošti s sklicem 8.5.2013.

Ker predsednik ni prejel pisnih pripomb na osnutek zapisnika, je predlagal, da se o njem glasuje.

Zapisnik 6. seje je bil sprejet (28 državnih svetnic in svetnikov je prijavilo prisotnost, 27 jih je glasovalo za, 1 pa je bil proti).

2. točka dnevnega reda:

- Pobude in vprašanja državne svetnice in svetnikov

Po elektronski pošti 10. 5. 2013 in na klop so državne svetnice in svetniki prejeli pobudo državnega svetnika Jožeta Slivška za spremembo četrtega odstavka 5. člena Pravilnika o šolskem koledarju za osnovne šole. Predlog sklepa Državnega sveta so prav tako prejeli po elektronski pošti 10. 5. 2013 in na klop.

Predsednik je predlagal, da Državni svet sprejme naslednji s k l e p:

Državni svet Republike Slovenije je na 7. seji 15. 5. 2013, v skladu z 98. členom Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09 in 101/10), obravnaval pobudo državnega svetnika Jožeta Slivška za spremembo četrtega odstavka 5. člena Pravilnika o šolskem koledarju za osnovne šole in na podlagi prvega odstavka 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05 - uradno prečiščeno besedilo, 95/09 – odl. US, 21/13 - ZFDO-F), sprejel naslednji

S K L E P :

Državni svet podpira pobudo državnega svetnika Jožeta Slivška in predlaga Ministrstvu za izobraževanje, znanost in šport, da pobudo preuči in nanjo odgovori.

Pobuda državnega svetnika Jožeta Slivška se glasi:

Spremeni naj se četrti odstavek 5. člena Pravilnika o šolskem koledarju za osnovne šole (Uradni list RS, št. 50/2012) tako, da bi se po novem glasil: »Pouk se ne sme začeti pred 7.10 uro.«

Obrazložitev:

Pravilnik o šolskem koledarju za osnovne šole (Uradni list RS, št. 50/2012; v nadaljevanju: Pravilnik) v četrtem odstavku 5. člena določa, da se pouk ne sme začeti pred 7.30 uro. Navedeni Pravilnik je sprejet na podlagi 36. člena Zakona o osnovni šoli (Ur. l. RS, št. 81/06 – uradno prečiščeno besedilo, 102/07, 107/10, 87/11 in 40/12 – ZUJF), ki določa, da razporeditev pouka, pouka proste dneve in trajanje ter razporeditev šolskih počitnic v šolskem letu s šolskim koledarjem določi minister, pristojen za šolstvo.

Pred uveljavitvijo Pravilnika začetek pouka ni bil fiksno določen, tako so posamezne občine prilagodile njegov začetek skladno s potekom življenja v njih. Z začetkom veljavnosti Pravilnika pa so morale skladno z njegovimi določbami prilagoditi šolski urnik. To je v nekaterih občinah pripeljalo do resnih organizacijskih težav. Določba, ki preprečuje začetek pouka pred 7.30 uro je porušila ustaljen ritem v posameznih občinah in povzročila težave pri organizaciji tako prevozov učencev kot pristočasnih dejavnosti, ki potekajo izven osnovnih šol.

V osnovnih šolah, kjer se veliko učencev udeležuje dopolnilnega/dodatnega pouka in interesnih dejavnosti, so bile navedene aktivnosti organizirane v času pred prvo šolsko uro. Ker je interes za udeležbo na predurah zelo velik, bi bilo tako nemogoče prestaviti vse dejavnosti na čas po pouku. Skladno z četrtrim odstavkom 5. člena Pravilnika se lahko pouk začne šele ob 7.30 uri. Posledično so morale osnovne šole prvo šolsko uro premakniti na 8.20 uro. Kjer se večina učencev na pouk vozi, je bilo treba z spremenjenim urnikom uskladiti tudi urnik šolskih avtobusnih prevozov in rednih avtobusnih prevozov. Ker se urniki prevozov niso mogli popolnoma prilagoditi spremenjenim urnikom pouka, morajo učenci, ki se v šolo pripeljejo prezgodaj, na pouk čakati oziroma se ne morajo več udeleževati obšolskih dejavnosti, ker pouk popoldan traja dlje.

Iz navedenih razlogov je treba četrti odstavek 5. člena Pravilnika spremeniti tako da bi se glasil: »Pouk se ne sme začeti pred 7.10 uro.«.

* * *

Državni svet Republike Slovenije predlaga Ministrstvu za izobraževanje, znanost in šport, da pobudo preuči in v skladu s četrtrim odstavkom 98. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09 in 101/10) nanjo v roku 30 dni odgovori.

Predlog sklepa je bil sprejet (28 državnih svetnic in svetnikov je prijavilo prisotnost, 27 jih je glasovalo za, 1 pa je bil proti).

- - -

Po elektronski pošti 14. 5. 2013 in na klop so državne svetnice in svetniki prejeli pobudo državnega svetnika Uroša Brežana v zvezi s pospešitvijo aktivnosti na 4. razvojni osi. Predlog sklepa Državnega sveta so prav tako prejeli po elektronski pošti 14. 5. 2013 in na klop.

Predlagatelj pobude Uroš Brežan je podal kratko obrazložitev.

Razpravljal je državni svetnik Igor Antauer.

Predsednik je predlagal, da Državni svet sprejme naslednji s k l e p:

Državni svet Republike Slovenije je na 7. seji 15. 5. 2013, v skladu z 98. členom Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09 in 101/10), obravnaval pobudo državnega svetnika Uroša Brežana v zvezi s pospešitvijo aktivnosti na 4. razvojni osi in na podlagi prvega odstavka 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05 - uradno prečiščeno besedilo, 95/09 – odl. US, 21/13 - ZFDO-F), sprejel naslednji

S K L E P :

Državni svet podpira pobudo državnega svetnika Uroša Brežana in predlaga Vladi Republike Slovenije, da pobudo preuči in nanjo odgovori.

Pobuda državnega svetnika Uroša Brežana se glasi:

Vlada Republike Slovenije naj nadaljuje s prostorskim umeščanjem državne ceste med Hotavljami in Cerknim in pripravo državnega prostorskega načrta s pomočjo optimizacije variant Sever 1 in Sever 2 ali umestitvijo nove racionalnejše variante povezave;

Vlada Republike Slovenije naj čim hitreje sprejme državni prostorski načrt za obvoznico Tolmin ter državni prostorski načrt za rekonstrukcijo ceste Bača – Dolenja Trebuša od km 6000+500 do km 8000+500;

Vlada Republike Slovenije naj naredi vse potrebno, da še v tej finančni perspektivi začne tudi z izvajanjem del na odseku med Dolenjo Trebušo in Želinom.

Obrazložitev:

Četrta razvojna os je prometna povezava, ki povezuje Posočje ter Idrijsko-Cerkljansko z Gorenjsko regijo in osrednjo Slovenijo, na zahodu pa se navezuje na sosednjo Italijo. Opredeljena je že v Strategiji prostorskega razvoja Slovenije iz leta 2004 in v Resoluciji o prometni politiki Slovenije iz leta 2006. Že v teh dveh dokumentih je bila 4. razvojna os predstavljena v obliki črke Y. Trasa teče od Robiča na italijanski meji, preko Tolmina do Želina, tam se razcepi na krak preko Cerknega in Škofja Loke do Jeprce in krak preko Idrije do Logatca in našega avtocestnega križa.

Na strateškem nivoju je bila 4. razvojna os zapisana tudi v Resoluciji o nacionalnih razvojnih projektih 2007 – 2023 in v Nacionalnem strateškem referenčnem okvirju za obdobje 2007 – 2013, predstavlja pa tudi eno od temeljnih izhodišč razvojnih programov Gorenjske in Severno primorske regije. Na bolj operativnem nivoju je bila ta strateška prometna povezava v Operativnem programu razvoja okoljske in prometne infrastrukture med drugimi zastopana s projekti povezave med Cerknim in Gorenjo vasjo, rekonstrukcije odseka Dolenja Trebuša – Želin, posodobitvijo odseka Bača – Dolenja Trebuša, galerije Pod Ključem in tolminske obvoznice. Doslej je bil dokončan projekt galerije Pod Ključem, v izvajanju pa je posodabljanje ceste med Bačo in Dolenjo Trebušo, razen dela, ki se ureja z državnim prostorskim načrtom, pri koncu je postopek sprejemanja državnega prostorskega načrta za obvoznico Tolmin ter umeščanje predora pri Dolenji Trebuši prav tako z državnim prostorskim načrtom. Nepričakovano in brez pravih argumentov pa je bil ustavljen postopek državnega prostorskega načrta za umestitev državne ceste med Cerknim in Hotavljami.

Zaradi strateškega pomena 4. razvojne osi za razvoj Posočja in Idrijsko – Cerkljanskega dajem Vladi Republike Slovenije zgoraj navedeno pobudo za pospešitev aktivnosti na 4. razvojni osi.

* * *

Državni svet Republike Slovenije predlaga Vladi Republike Slovenije, da pobudo preuči in v skladu s četrnim odstavkom 98. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09 in 101/10) nanjo v roku 30 dni odgovori.

Predlog sklepa je bil sprejet (28 državnih svetnic in svetnikov je prijavilo prisotnost, 28 jih je glasovalo za, nihče pa ni bil proti).

2. A točka dnevnega reda:

- Zaščita oskrbe s pitno vodo pred privatizacijo z dopolnitvijo Ustave* RAZŠIRITEV

Pobudo državnega svetnika mag. Steva Ščavničarja v zvezi z zaščito oskrbe s pitno vodo pred privatizacijo je obravnavala Komisija za lokalno samoupravo in regionalni razvoj. Pobudo in poročilo komisije so državne svetnice in svetniki prejeli po elektronski pošti 14.5.2013 in na klop.

Predlog sklepa Državnega sveta so prav tako prejeli po elektronski pošti 14.5.2013 in na klop.

Stališče Interesne skupine delojemalcev k pobudi državnega svetnika mag. Steva Ščavničarja v zvezi z zaščito oskrbe s pitno vodo pred privatizacijo z dopolnitvijo Ustave so državne svetnice in svetniki prejeli na klop.

Predlagatelj pobude mag. Stevo Ščavničar je podal kratko obrazložitev.

Besedo je imel prof.dr. Lojze Ude, ustavni sodnik v pokoju.

Predstavnik Ministrstva za kmetijstvo in okolje Dušan Pichler, vodja Pravnosistemskega sektorja, je imel besedo.

Poročevalec Komisije za lokalno samoupravo in regionalni razvoj Jernej Verbič je pojasnil stališče komisije.

V razpravi so sodelovali: mag. Dušan Semolič, Bojan Kekec in dr. Zoran Božič.

Predsednik je dal na glasovanje predlog sklepa:

Državni svet Republike Slovenije je na 7. seji 15. 5. 2013, v skladu z 98. členom Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09 in 101/10), ob obravnavi pobude državnega svetnika mag. Steva Ščavničarja v zvezi z zaščito oskrbe s pitno vodo pred privatizacijo z dopolnitvijo Ustave, in na podlagi prvega odstavka 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05 - uradno prečiščeno besedilo, 95/09 – odl. US, 21/13 - ZFDO-F), sprejel naslednji

S K L E P :

Državni svet predlaga Državnemu zboru Republike Slovenije in Vladi Republike Slovenije naslednjo

p o b u d o:

V Ustavi Republike Slovenije (Uradni list Republike Slovenije št. 33/91, 42/97, 66/00, 24/03, 69/04 in 68/06) se 70. člen dopolni tako, da se dodata nov četrti in peti odstavek, ki se glasita:

»Vsakdo ima pravico do pitne vode.

Vodni viri, ki služijo oskrbi prebivalstva s pitno vodo in z vodo za oskrbo gospodinjstev, se izkoriščajo v obliki neprofitne javne službe.«

Obrazložitev:

Državni svet Republike Slovenije s pobudo poziva kvalificirane predlagatelje sprememb Ustave k vložitvi predloga za začetek postopka za spremembo Ustave Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 33I/1991, 42/1997, 66/2000, 24/2003, 69/2004, 69/2004, 69/2004, 68/2006; v nadaljevanju Ustava), s katerim bi se zagotovil univerzalen dostop do pitne vode ter preprečilo morebitno bodočo privatizacijo storitev oskrbe z vodo.

Voda je tako pomembna dobrina, da je potrebno pravico do vode navesti v Ustavo in jo tudi zaščititi na ravni Ustave. Vodni viri, ki služijo oskrbi prebivalstva s pitno vodo in z vodo za oskrbo gospodinjstev, se morajo izkoriščati v obliki neprofitne javne službe. Gospodarjenje z vodo in vodovodnim omrežjem po našem mnenju ne sme biti predmet pridobitne dejavnosti gospodarskih družb in korporacij, ki se ukvarjajo s pridobivanjem dobička na trgu.

1. OCENA STANJA, RAZLOGI ZA SPREMEMBE UREDITVE IN PREDSTAVITEV CILJEV TER VSEBINE PREDLAGANIH SPREMEMB

Voda je skupen vir človeštva in javna dobrina; dostop do vode bi moral biti temeljna in splošna pravica. To stališče podpira tudi Evropski parlament (Resolucija Evropskega parlamenta z dne 3. julija 2012), ki liberalizaciji vodnega sektorja nasprotuje (Resolucije Evropskega parlamenta z dne 14. januarja 2004, 10. marca 2004 in 31. maja 2006). Ne glede na jasno izražena stališča Evropskega parlamenta pa Trojka (Evropska centralna banka, Mednarodni denarni sklad in Evropska komisija) državam, ki so zaprosile za pomoč Evropske skupnosti priporoča privatizacijo javnih storitev, vključno oskrbo z vodo. V tem okviru so se razmahnile tudi razmišljanja v smeri, da bi lahko med drugim tudi oskrba z vodo postala vir zaslužka, če bi vodo iz pipe začeli obravnavati kot vsako drugo blago. Tako je evropska trojka v skladu z doktrino ostrega varčevanja od Grčije, Španije in Portugalske že zahtevala, naj za krpanje proračunskih lukenj in preprečevanje monopolov privatizirata več vodovodnih podjetij. Države v krizi so torej prisiljene prodati svoje sisteme oskrbe z vodo. Odstopanje od priporočil Evropskega parlamenta pa se ne omejuje le na države, ki zaradi zaprosila za pomoč postajajo tako drugorazredne članice Evropske skupnosti, temveč dobiva širše razsežnosti s promocijo liberalizacije trga storitev, tudi oskrbe z vodo. Ta se odraža v predlogu Direktive Evropskega parlamenta in Sveta EU o podeljevanju koncesijskih pogodb (v nadaljevanju: direktiva), ki naj bi jo jeseni sprejel Evropski parlament in katero je podprla tudi Slovenija. Direktiva sicer govori o razvoju in modernizaciji javnih storitev, krepitvi evropskega notranjega trga in gospodarski rasti, vendar hkrati privatnemu sektorju odpira vrata na donosen trg. Predlog direktive namreč predvideva obvezno objavo javnih razpisov podeljevanja koncesijskih pogodb, katerih vrednost je enaka ali višja od 5 milijonov evrov, v Uradnem listu EU. Da gre za pritisk kapitala, ne pa za javni interes, je razvidno tudi iz dejstva, da so bili člani strokovnega odbora, ki je svetoval EU komisiji pri pripravi predloga v večini predstavniki korporacij, ki želijo privatizirati vodne vire.

Zakon o varstvu okolja določa, da spada oskrba s pitno vodo med obvezne občinske javne službe, ki pa se skladno z Zakonom o gospodarskih javnih službah lahko izvajajo s podelitvijo koncesije zasebnemu gospodarskemu subjektu. Koncesionar je lahko vsaka »fizična ali pravna oseba, če izpolnjuje pogoje za opravljanje dejavnosti, ki je predmet koncesionirane gospodarske javne službe« torej zasebnik ali zasebna gospodarska družba. V Sloveniji je trenutno 32 zasebnih družb, ki že imajo pogodbo s posamezno občino ali jim je občina podelila koncesijo za oskrbo s pitno vodo. Občine imajo tako možnost, da same neposredno upravljajo z vodami, ali pa naložijo nalogo upravljanja z vodami javnemu

podjetju. V tem primeru se tudi po sprejemu direktive o koncesijah ne bo nič spremenilo. Lahko pa se bodo odločile in koncesijo podelile zasebnemu podjetju. Če bo vrednost koncesije pod 5 milijoni evrov, ne bo nobene spremembe. Če pa bo vrednost koncesije, podeljene zasebnemu podjetju, presegla 5 milijonov, bodo morale občine v skladu z novo direktivo poskrbeti za transparenten in pošten postopek pridobitve koncesionarja. Razpis bodo morale objaviti v Uradnem listu EU, direktiva pa določa tudi pogoje za posamezne korake izvedbe razpisa. Domača podjetja v primeru, da bi občine v Sloveniji objavile razpise za podelitev koncesije v Uradnem listu EU, zelo verjetno ne bodo udeležena v postopku podeljevanja koncesij, saj ne bodo kos dumpinškim ponudbam močnih tujih korporacij. V vsakem primeru pa bi bil dobiček dosežen na plečih porabnikov, torej vseh prebivalcev Slovenije, na katerih bi tudi obvisela investicija v prenovo dotrajanih vodovodnih sistemov po izteku koncesije. Vstop zasebnih podjetij na področje oskrbe s pitno vodo pomeni predvsem spremembo dojemanja vode kot tržne dobrine.

Negativne izkušnje držav, kjer so nadzor in izkoriščanje javnih vodovodov prevzela zasebna podjetja kažejo, da se je voda praviloma podražila, kvaliteta oskrbe padla, dobiček podjetij, ki so upravljala z vodovodi, pa zrasel. V državah, ki so se odločile za podelitev koncesij (npr. Francija, Portugalska, Velika Britanija), se je hitro pokazalo, da zasebniki zelo neradi vlagajo v infrastrukturo, temveč težave z neoporečnostjo vode rešujejo na druge načine (kloriranje), ki so bolj poceni. Ko javno postane privatno, mehanizem za razdelitev postane trg, ta pa seveda odloča o dostopnosti na podlagi zmožnosti plačevanja.

V Italiji so se morali javni dobavitelji vode v začetku 90. let reorganizirati v delniške družbe, od katerih so nekatere postale povsem zasebne, druge pa so ostale v javni lasti. V obeh primerih vode niso več dojemali kot javne dobrine, temveč zgolj kot tržno blago. Od leta 1997 do leta 2006 so cene vode narasle za 60 odstotkov, investicije v vodno infrastrukturo pa so padle za debelih 70 odstotkov. V zadnjih letih so se pritiski po privatizaciji vode spet stopnjevali, a so se jim Italijani odločno uprli.

V Grčiji je bila voda delno privatizirana v Solunu in Atenah. Ko je korporacija Suez odkupila delež solunskega vodovoda, so cene narasle kar za tristo odstotkov, medtem ko se je kakovost vode tako poslabšala, da je postala nevarna za zdravje in je moralo veliko ljudi poseči po ustekleničeni vodi za pitje. Zdaj se pod pritiskom trojke nadaljuje privatizacija vodovodnih podjetij v Grčiji. Enako se dogaja v Španiji in na Portugalskem. Res je sicer, da so nekatera javna vodovodna podjetja v rdečih številkah. A ne vsa. Javno podjetje Canal Isabel II, ki z vodo oskrbuje prebivalce Madrida, posluje z dobičkom in med prebivalstvom velja za zgled kakovosti in učinkovitosti. Zdaj naj bi pod pritiskom trojke to uspešno podjetje za bagatelno ceno prodali španski družbi Agbar, ki je od januarja 2008 v lasti francoske korporacije Suez.

Na Portugalskem je začela oblast združevati občinska vodovodna podjetja v velike družbe v 1990-ih letih. Tako jih lažje privatizirajo, korak za korakom, začeni s koncesijo za izkoriščanje hidrografskih bazenov, rečnih strug, infrastrukture itd. Istočasno so zaprli javne fontane s pitno vodo. Ta nizkotna praksa je skupna celotni južni Evropi.

V Parizu sta primat nad vodo kar 25 let držali francoski korporaciji Suez in Veolia. V tem obdobju se je cena za vodo realno, se pravi upoštevajoč inflacijo, skoraj podvojila, saj je zaupna pogodbeni klavzula korporacijama omogočala avtomatičen dvig cene vsake tri mesece.

V Boliviji je leta 1999 Svetovna banka podaljšanje kredita tej državi pogojevala s privatizacijo javnega sistema za oskrbo z vodo v Cochabambi, tretjem največjem bolivijskem mestu. Sistem oskrbe z vodo v Cochabambi je bil nato res prodan podružnici ameriškega gradbenega podjetja Bechtel, ki je takoj dvignilo lokalne cene vode za 35 odstotkov, da bi zadovoljilo svoje delničarje. Lokalnemu prebivalstvu so zaračunali celo zbiranje deževnice,

se pravi, da so pravzaprav privatizirali dež. Spomladi leta 2000 so se prebivalci Cochabambe tej plenilski logiki uprli z množičnimi demonstracijami. Ko je policija aretirala vodjo protestnikov Oscarja Olivero, so se protesti razširili po vsej državi in oblast je bila prisiljena preklicati posel. Uslužbenci Bechtela so zapustili Bolivijo, vodno omrežje pa je bilo vrnjeno lokalni skupnosti. Toda kmalu nato je Bechtel izkoristil priložnost, ki jo je nudil sporazum o naložbah med Nizozemsko in Bolivijo ter zaradi izgube bodočih prihodkov in dobičkov tožil bolivijsko vlado za 25 milijonov dolarjev.

Po padcu komunističnega režima v Bolgariji je iz cevi javnega vodovoda puščalo približno 20% vse vode. Na koncu devetdesetih let je zaradi pomanjkanja vzdrževanja izguba narasla na 60 %. Da bi se znebila problema in povrh zaslužila še nekaj denarja, je vlada leta 2000 prodala sofijsko vodovodno podjetje Sofijska voda družbi "United Utilities", eni od angleških korporacij, ki so zrasle v 1980-ih letih. Cena vode v Sofiji se je v enem desetletju več kot potrojila – v nasprotju z obljubami družbe. Še ena neizpolnjena obljuba je bilo predlagano zmanjšanje izgub s 60 % na 25 %. Leta 2011 so bile izgube še vedno enako visoke. Družba dejansko vlaga v vzdrževanje samo v nujnih primerih. Pomanjkanje finančne preglednosti, korupcija, goljufije in prevelika izplačila za vodstvo so bile značilnosti Sofijske vode v letih 2000. Istočasno je družba tožila pet tisoč bolgarskih družin, ker niso bile sposobne plačevati svojih položnic za vodo. V začetku leta 2012 so 370 družin deložirali z njihovih domov. Do takrat je United Utilities že prodala svoj delež Sofijske vode drugemu vodnemu podjetju, družbi Veolia. Prihodki United Utilities so bili več kot 1,5 milijarde funtov.

Negativne izkušnje posameznih držav so pripeljale do trenda vračanja oskrbe s pitno vodo v roke lokalnih oblasti.

V Parizu je bila leta 2010, po izteku 25-letne koncesijske pogodbe in seriji študij, ki so dokazovale, da je javno lastništvo učinkovitejše, oskrba z vodo vrnjena lokalni skupnosti. Kljub začetnim stroškom reorganizacije so bili ekonomski prihranki te poteze nad pričakovanimi. Mesto je že v prvem letu prihranilo okoli 35 milijonov evrov, kar je omogočilo znižanje cene za osem odstotkov. Pariškemu zgledu je do lani sledilo še štirideset lokalnih skupnosti po vsej Franciji. Korporacija Suez je ta val skušala ustaviti tudi tako, da je najela drage svetovalce, ki so prek lažnih blogov, pod pretvezo, da so običajni državljani, propagirali privatizacijo in diskreditirali zagovornike nacionalizacije.

V Berlinu si mestna oblast prizadeva, da bi spet prevzela oskrbo z vodo, ki jo je leta 1999 kljub ostremu nasprotovanju javnosti privatizirala zato, da bi lahko vsaj delno poplačala visoke dolgove. 49,9-odstotni delež javnega vodovodnega podjetja je prodala konzorciju, ki sta ga ustanovili francoska korporacija Veolia in nemška korporacija RWE, mestni svet pa je šel celo tako daleč, da je konzorciju s pogodbo jamčil visok dobiček, kar so javnosti zamolčali. Do leta 2011 se je cena za vodo v Berlinu realno dvignila za več kot tretjino, javnost pa je na referendumu zahtevala razkritje do tedaj tajne koncesijske pogodbe. Januarja lani je nemški državni urad za konkurenčnost ugotovil, da je pogodba v nasprotju z nacionalno zakonodajo o konkurenčnosti in od konzorcija zahteval znižanje tarife za 19 odstotkov. Od takrat v Berlinu poteka postopek vrnitve oskrbe z vodo lokalni skupnosti.

Na Nizozemskem so leta 2004 sprejeli zakon, ki izrecno prepoveduje privatizacijo oskrbe z vodo.

V Italiji so se prebivalci julija leta 2011 na referendumu kar s 96-odstotno večino izrekli proti privatizaciji vode, italijansko ustavno sodišče pa je odločilo, da bo vsak bodoči poskus privatizacije javnih storitev obravnavalo kot protiustaven.

Težnje po spremembi ustave se pojavljajo v Avstriji. Avstrijski kancler naj bi zagotovil dvotretjinsko večino in spremembo ustave, s katero bo Avstrija preko parlamentarne večine vnesla v svojo ustavo prepoved privatizacije vodnih virov.

Z rastjo števila prebivalcev postaja pitna voda vse bolj iskana dobrina, pritisk kapitala, ki bi z njo koval dobičke, pa vse večji. Sloveniji sicer še ne grozi vsesplošna privatizacija pitne vode, toda to se lahko spremeni, če bomo morali zaprositi za zunanjo finančno pomoč, zato previdnost ni odveč. Slovenija je z vodo bogata država; po količini, kakovosti ter raznovrstnosti vodnega in obvodnega sveta nima para v Evropi. Voda je prepoznana strateška dobrina, zato bo boj za njo v prihodnosti zelo neusmiljen. Cilj predlagane dopolnitve Ustave je zagotoviti univerzalni dostop do vode ter zavarovanje vodnih virov za prihodnje generacije. Namen dopolnitve je predvsem preprečiti, da bi oskrba s pitno vodo postala predmet trgovanja.

2. OSNUTEK USTAVNEGA ZAKONA O DOPOLNITVI 70. ČLENA USTAVE REPUBLIKE SLOVENIJE

I.

V Ustavi Republike Slovenije (Uradni list Republike Slovenije št. 33/91, 42/97, 66/00, 24/03, 69/04 in 68/06) se 70. člen dopolni tako, da se dodata nov četrti in peti odstavek, ki se glasita:

»Vsakdo ima pravico do pitne vode.

Vodni viri, ki služijo oskrbi prebivalstva s pitno vodo in z vodo za oskrbo gospodinjstev, se izkoriščajo v obliki neprofitne javne službe.«

II.

Določbe zakonov in drugih predpisov ter splošnih aktov, ki niso v skladu s dopolnitvijo ustave, določeno s tem ustavnim zakonom, je treba uskladiti najkasneje v 30. dneh po uveljavitvi tega ustavnega zakona.

Ta ustavni zakon začne veljati z razglasitvijo v Državnem zboru Republike Slovenije.

III.

OBRAZLOŽITEV

Z dopolnitvijo Ustave se zagotavlja univerzalen dostop do pitne vode. Gre za temeljno človekovo pravico, ki mora biti dostopna vsem prebivalcem in temu primerno tudi ustavno varovana. Prenos nadzora nad oskrbo s pitno vodo na zasebna podjetja, ki želijo maksimirati dobiček, ni sprejemljiv, je pa zaradi velikega interesa kapitala vse bolj verjeten, zlasti v okoljih, kjer vlada ekonomska stiska. Zato je nujno pravočasno zaščititi interese državljanov. *Ureditev univerzalnega dostopa do vode na zakonski ravni ne nudi dovolj zaščite, zato je pomembno, da se status vodnih virov uredi v Ustavi Republike Slovenije in s tem zavaruje temeljno človekovo pravico dostopa do vode.*

Gospodarjenje z vodo in vodovodnim omrežjem ne sme biti predmet pridobitne dejavnosti gospodarskih družb in korporacij, ki se ukvarjajo s pridobivanjem dobička na trgu, zato se v nov peti odstavek dodaja besedilo, da se morajo vodni viri, ki služijo oskrbi prebivalstva s pitno vodo in z vodo za oskrbo gospodinjstev, izkoriščati v obliki neprofitne javne službe.

IV.

ČLEN USTAVE, KI SE DOPOLNJUJE

70. člen
(javno dobro in naravna bogastva)

Na javnem dobrem se lahko pridobi posebna pravica uporabe pod pogoji, ki jih določa zakon.

Zakon določa pogoje, pod katerimi se smejo izkoriščati naravna bogastva.

Zakon lahko določi, da smejo naravna bogastva izkoriščati tudi tuje osebe, in določi pogoje za izkoriščanje.

* * *

Državni svet Republike Slovenije predlaga Državnemu zboru Republike Slovenije in Vladi Republike Slovenije, da pobudo preučita in v skladu s četrtem odstavkom 98. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09 in 101/10) nanjo v roku 30 dni odgovorita.

Predlog sklepa je bil sprejet (23 državnih svetnic in svetnikov je prijavilo prisotnost, 24 jih je glasovalo za, 1 pa je bil proti).

- - -

Po elektronski pošti 14. 5. 2013 ste prejeli odgovore Vlade Republike Slovenije na vprašanja državnih svetnikov na 6. seji Državnega sveta 17.4.2013 ob obravnavi točke dnevnega reda »Predstavitev dela Vlade Republike Slovenije«.

- - -

Po elektronski pošti 13. 5. 2013 in na klop so državne svetnice in svetniki prejeli odgovor Ministrstva za kulturo na vprašanje državnega svetnika Branka Šumenjaka glede možnosti preoblikovanja statusa Radia Prlek v lokalno radijsko postajo posebnega pomena.

- - -

Po elektronski pošti 10. 5. 2013 in na klop so državne svetnice in svetniki prejeli dopolnitev odgovora Vlade Republike Slovenije na pobudo državnega svetnika dr. Zorana Božiča za spremembo 6. člena Ustave Republike Slovenije.

- - -

Po elektronski pošti 7. 5. 2013 in na klop so državne svetnice in svetniki prejeli odgovor Vlade Republike Slovenije na vprašanje državnega svetnika Branka Šumenjaka v zvezi z zmanjševanjem števila zaposlenih v javni upravi in posledično ukinjanju uradov po občinah.

- - -

Po elektronski pošti 24. 4. 2013 in na klop so državne svetnice in svetniki prejeli odgovor Ministrstva za kmetijstvo in okolje na vprašanje državnega svetnika Marijana Klemenca v zvezi z regulacijo strug vodotokov Suhodolnica, Mislinja in Drava po poplavni katastrofi novembra 2012.

- - -

Za vprašanja, na katera po preteku 30-dnevnega roka še nismo prejeli odgovorov, bomo poslali urgence na pristojna ministrstva oziroma organe.

- - -

Predsednik je obvestil državne svetnice in svetnike o poteku dogovorov z Državnim zborom glede Parlamentarne preiskave o ugotavljanju zlorab v slovenskem bančnem sistemu.

S predlagateljem parlamentarne preiskave je bilo usklajeno besedilo razširitve in dopolnitve že odrejane parlamentarne preiskave o ugotavljanju zlorab v slovenskem bančnem sistemu. Preiskovalna komisija je včeraj predlog o razširitvi in dopolnitvi parlamentarne preiskave obravnavala ter sprejela sklep, da bo Državnemu zboru predlagala njeno razširitev.

V skladu s Poslovnikom o parlamentarni preiskavi in Poslovnikom Državnega zbora mora predlog obravnavati še kolegij predsednika Državnega zbora in Državni zbor na plenarnem zasedanju.

- - -

3. točka dnevnega reda:

- **Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o varnosti v železniškem prometu (ZVZeP-C) - druga obravnava, EPA 1036-VI**

Predlog zakona je objavljen na spletni strani Državnega zbora v Poročevalcu z dne 4. 3. 2013 in so ga državne svetnice in svetniki prejeli po elektronski pošti s sklicem 8.5.2013.

Predlog zakona je obravnavala Komisija za lokalno samoupravo in regionalni razvoj. Mnenje komisije so državne svetnice in svetniki prejeli po elektronski pošti s sklicem in na klop.

Mnenje Zakonodajno - pravne službe Državnega zbora so državne svetnice in svetniki prejeli po elektronski pošti s sklicem. Poročilo Odbora Državnega zbora za infrastrukturo in prostor z Dopolnjenim predlogom zakona so prav tako prejeli po elektronski pošti 10.5.2013.

Predlog mnenja Državnega sveta so državne svetnice in svetniki prejeli po elektronski pošti 10.5.2013 in na klop.

Amandma Interesne skupine kmetov, obrtnikov in samostojnih poklicev k predlogu mnenja Državnega sveta so državne svetnice in svetniki prejeli na klop.

Predstavnik Ministrstva za infrastrukturo in prostor mag. Bojan Žlender, v.d. generalnega direktorja za promet, je predstavil predlog zakona.

Poročevalec Komisije za lokalno samoupravo in regionalni razvoj Jernej Verbič je pojasnil stališče komisije.

V razpravi je sodeloval državni svetnik Peter Vrisk.

Na dileme iz razprave je odgovoril mag. Bojan Žlender, v.d. generalnega direktorja za promet.

Državni svetnik Bojan Kekec je obrazložil svoj glas.

Predsednik je dal na glasovanje amandma Interesne skupine kmetov, obrtnikov in samostojnih poklicev k predlogu mnenja:

A M A N D M A :

V tretjem odstavku predloga mnenja se tretji stavek nadomesti z naslednjim besedilom:

»Državni svet se ne strinja z odpravo omejitve, da se morajo razlaščena zemljišča v štirih letih po odvzemu lastninske pravice začeti uporabljati za namen razlastitve, sicer lahko prejšnji lastnik zahteva njihovo vračilo. Utemeljitev, da je odprava razlaščenčeve pravice utemeljena zaradi objektivnih razlogov, na katere investitor ne more vplivati in zaradi njih ne more začeti del v štirih letih, ni sprejemljiva. Državni svet meni, da bi ohranitev sedanje ureditve spodbudila investitorja k hitrejšemu izvajanju potrebnih del v javnem interesu, tudi interesu varnosti železniškega prometa, ne pa da je v javnem interesu, da se nepremičnina razlasti, rok, v katerem se bodo začela dela, zaradi katerih je bila nepremičnina razlaščena, pa sploh ni določen. V tej zvezi Državni svet opozarja na pripombe Zakonodajno pravne službe Državnega zbora.«

Predlagan amandma NI bil sprejet (24 državnih svetnic in svetnikov je prijavilo prisotnost, 8 jih je glasovalo za, 15 pa jih je bilo proti).

Predsednik je dal na glasovanje predlog mnenja:

Državni svet Republike Slovenije je na 7. seji 15. 5. 2013, na podlagi druge alineje prvega odstavka 97. člena Ustave Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 33/91-I, 42/97, 66/2000, 24/03, 69/04 in 68/06), sprejel naslednje

M N E N J E

k Dopolnjenemu predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o varnosti v železniškem prometu (ZVZelP-C) - druga obravnava

Državni svet **podpira** Dopolnjen predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o varnosti v železniškem prometu.

Državni svet je bil seznanjen, da je Komisija Državnega sveta za lokalno samoupravo in regionalni razvoj na 4. seji 6. 5. 2013 podprla Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o varnosti v železniškem prometu ter posredovala mnenje na Odbor Državnega zbora za infrastrukturo in prostor, ki je na 6. seji 8. 5. 2013 pripravil Dopolnjen predlog zakona.

Državni svet ugotavlja, da se predlaga črtanje določila, ki ureja vračilo razlaščenih zemljišč v štirih letih od odvzema ali omejitve lastninske pravice, če se v tem roku ne začnejo uporabljati za namen razlastitve. Po mnenju predlagatelja je sedanja omejitev neustrezna, saj včasih iz objektivnih razlogov, na katere investitor ne more vplivati, z gradnjo ni mogoče začeti v štirih letih, posledično pa razlaščeni lastnik dobi nepremičnino nazaj, po odpravi razlogov za zamudo pa je treba zemljišča ponovno pridobiti. Državni svet meni, da je predlog z vidika obrazložitve predlagatelja, da z gradnjo vedno ni mogoče začeti v štirih letih, sicer smiselno, vendar je tak predlog z vidika poseganja v lastninsko pravico razlaščenec preveč omejujoč in ne predvideva možnosti, da se lahko gradnja na razlaščenem zemljišču opusti. Državni svet ugotavlja, da je Komisija za lokalno samoupravo in regionalni razvoj predlagala podaljšanje roka, v katerem lahko razlaščenec zahteva vrnitev razlaščenih zemljišč in drugih nepremičnin, oziroma da zakon v primeru opustitve namere uporabe zemljišč in drugih nepremičnin za namen razlastitve omogoči njihovo vrnitev razlaščenecem. Na Odboru Državnega zbora za infrastrukturo in prostor k 34. členu, ki ureja to vprašanje, ni bil sprejet noben amandma, zato ga v nadaljnji obravnavi ni mogoče amandmirati.

Državni svet ugotavlja, da sta pri pripravi Predloga zakona sodelovali Javna agencija za železniški promet in Slovenske železnice in da je večina rešitev usklajena, pri čemer so Slovenske železnice predlagale še nekaj predlogov, ki imajo po njihovem mnenju vpliv na

organizacijo železniškega prometa in na poslovanje Slovenskih železnic (prevozniški in upravljavski del).

Slovenske železnice so predlagale podaljšanje trajanja dovoljene neprekinjene vožnje vlečnega vozila s štirih na pet ur, ker bi s tako spremembo izboljšali poslovanje in zmanjšali stroške dela, ob tem pa varnost dela ne bi bila zmanjšana. Danes praktično ni možnosti, da bi en strojevodja prevozil najdaljšo relacijo (npr. Koper – Ljubljana, Dobova – Sežana), pri čemer so najbolj problematični kratki nepredvideni postanki (do deset minut) zaradi vzdrževalnih del, ki podaljšujejo čas vožnje oziroma delo strojevodje. Glede na to, da tudi zakon, ki ureja cestne prevoze, določa, da morajo imeti poklicni vozniki po štirih urah vožnje počitek, se predlagatelj ni odločil za podaljšanje trajanja neprekinjene vožnje vlečnega vozila. Državni svet ugotavlja, da Javna agencija za železniški promet ne nasprotuje predlogu, vendar je njihovo stališče, da niso pristojni za odločanje o tem vprašanju, ampak o tem lahko odloča Ministrstvo za zdravje oziroma Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti. Obstaja tudi sklep iz leta 2001, kjer je v preambuli naveden dogovor med sindikati vseh sektorjev, da lahko traja neprekinjena vožnja vozila ena minuta manj kot pet ur. Državni svet je bil seznanjen, da je predlog za podaljšanje trajanja neprekinjene vožnje usklajen s sindikatom in da se je Ministrstvo za infrastrukturo in prostor obvezalo, da najprej pridobi mnenje pristojnih ministrstev in na podlagi tega pristopi k pripravi sprememb zakona v delu, ki ureja čas trajanja neprekinjene vožnje. Državni svet ob tem opozarja, da so pri nas relacije kratke in zato verjetno ni potrebe po podaljšanju trajanja neprekinjene vožnje, saj se med drugim lahko postanki ustrezno načrtujejo.

Slovenske železnice predlagajo tudi skrajšanje počitka po strokovnem usposabljanju na 12 ur, s čimer bi racionalizirali raspored dela, ob tem pa se varnost ne bi zmanjšala. Državni svet ugotavlja, da ta predlog Slovenskih železnic zaradi določb Poslovnika Državnega zbora, da se lahko amandmaji vlagajo le k členom sprememb in dopolnitev predloga zakona, ni možno upoštevati pri tej noveli zakona. Državni svet predlaga, da se pri pripravi naslednjih sprememb in dopolnitev Zakona o varnosti v železniškem prometu ponovno preuči predlog za skrajšanje trajanja počitka po strokovnem usposabljanju na 12 ur.

V zvezi s predlogom Slovenskih železnic, da bi spričevala v skladu z direktivo, ki ureja izdajo spričeval strojevodjem, omejili le na strojevodje in voznike progovnih motornih vozil, je bil Državni svet seznanjen, da predlagatelj zakona tega predloga ne podpira. Namen obvezne izdaje spričeval za vse izvršilne železniške delavce je namreč v tem, da lahko Javna agencija za železniški promet, ki izvaja upravni nadzor prevoznikov in pri upravljavcu železniške infrastrukture, hitreje in učinkoviteje ugotovi dejansko stanje na terenu. To ji lahko omogoči vpogled v en dokument, iz katerega je razvidno, na katerih napravah in infrastrukturi lahko izvršilni železniški delavec, ki sodeluje pri opravljanju funkcij v zvezi z zagotavljanjem varnosti v železniškem prometu, opravlja delo. Poleg strojevodij in voznikov progovnih vozil imajo pomembno vlogo pri zagotavljanju varnosti v železniškem prometu tudi drugi izvršilni železniški delavci, npr. prometniki, dispečerji, vzdrževalci, sprevodniki, itd. Državni svet ugotavlja, da je na Odboru Državnega zbora za infrastrukturo in prostor večina poslank in poslancev podprla stališče predlagatelja zakona in ne Slovenskih železnic.

Nadalje so Slovenske železnice predlagale, da bi zakon omogočil odstranitev izvršilnega železniškega delavca na kraju samem, saj se po veljavni ureditvi lahko delavca odstrani šele potem, ko je zaradi njegovega neustreznega ravnanja že prišlo do incidenta, nesreče ali resne nesreče. Praksa kaže, da bi bilo iz preventivnega vidika primerneje, da se delavca lahko odstrani v trenutku, ko se opazi, da dela v nasprotju s predpisi in posledice zaradi tega še niso nastopile. Državni svet podpira predlog, vendar ga zaradi določb Poslovnika Državnega zbora ni možno vključiti v to novelo zakona, saj člen ni odprt. Državni svet zato pričakuje, da se bo predlog Slovenskih železnic upošteval pri naslednji noveli zakona.

Čeprav na Slovenskih železnicah pozdravljajo predlog, da se z obvezno namestitvijo stroboskopskih luči na vlečna vozila počaka na pridobitev pozitivnega mnenja Evropske železniške agencije, so predlagali črtanje teh določb, ker je zelo težko načrtovati investicijo, če se ne ve, kdaj bo izdano mnenje Evropske železniške agencije. Morebitno zakonsko obveznost namestitve takih luči na vlečna vozila bi lahko določili šele po izdaji pozitivnega mnenja Evropske železniške agencije. Državni svet je bil seznanjen, da je Ministrstvo za infrastrukturo in prostor pri pripravi Predloga zakona načrtovalo črtanje teh določb, vendar so bili opozorjeni, da tak pristop s pravnega vidika ni ustrezen. Zaradi navedenega so se odločili predlagati vezanost roka, do katerega se morajo vlečna vozila opremiti s stroboskopskimi lučmi, na pridobitev pozitivnega mnenja Evropske železniške agencije, ki predpisuje tehnične specifikacije za interoperabilnost. Državni svet ugotavlja, da na Ministrstvu za infrastrukturo in prostor pričakujejo, da Evropska železniška agencija ne bo izdala pozitivnega mnenja o skladnosti in ustreznosti stroboskopskih luči s tehničnimi specifikacijami za interoperabilnost, ki urejajo podsistem tirna vozila, kar utemeljujejo tudi s pridobljenimi strokovnimi mnenji, da bi lahko utripajoče luči delovale zavajajoče na udeležence v cestnem prometu, ljudi, ki bivajo vzdolž železniške proge, in živali, ki živijo ob železniški progi. Državni svet tudi ugotavlja, da se v skladu z mnenjem Evropske železniške agencije opremljenost vozila s stroboskopskimi lučmi ne sme zahtevati kot pogoj za izdajo obratovalnega dovoljenja, kar pomeni, da od tujega železniškega prevoznika, ki vozi po progah, za katere ne veljajo pogoji za zagotavljanje interoperabilnosti, ne smemo zahtevati, da opremi svoja vozila s stroboskopskimi lučmi. Ideja teh luči naj bi bila, da na nivojskih prehodih moteče opomnijo udeležence cestnega in železniškega prometa, kar pa je lahko eden od potencialnih vzrokov za nesrečo in zato po mnenju Javne agencije za železniški promet ne zagotavljajo varnosti v železniškem prometu. Državni svet ugotavlja, da Dopolnjen predlog zakona določa, da bo treba stroboskopske luči namestiti najkasneje v dveh letih po pridobitvi pisnega pozitivnega mnenja Evropske železniške agencije o skladnosti in ustreznosti te zahteve s tehničnimi specifikacijami za interoperabilnost.

Državni svetnik mag. Stevo Ščavničar, ki v Državnem svetu zastopa interese občin 10. volilne enote s sedežem na Jesenicah, opozarja na odnos Slovenskih železnic do prostora, saj je železniška postaja Jesenice v času bivše Jugoslavije kot vstopna postaja v državo potrebovala veliko tirov, danes pa ne in jih zato velik del ni v uporabi. Občina Jesenice je pred desetimi leti dala pobudo, da bi Slovenske železnice opustile nekaj tirov in s tem sprostile prostor, ki je v tej ozki dolini zelo dragocen, a je bil njihov odgovor, da morajo pred tem narediti študijo, ki pa je Občina Jesenice do danes ni prejela. Državni svet pričakuje, da bodo Slovenske železnice podale odgovor na pobudo Občine Jesenice. Državni svetnik Branko Šumenjak, ki v Državnem svetu zastopa interese občin 8. volilne enote, v katero sodi tudi Občina Ormož, je opozoril, da se v Občini Ormož soočajo s pomanjkanjem železniških tirov, kar zavira gospodarski razvoj tega dela Slovenije.

Predlog mnenja je bil sprejet (25 državnih svetnic in svetnikov je prijavilo prisotnost, 21 jih je glasovalo za, 4 pa so bili proti).

4. točka dnevnega reda:

- **Poročilo o delovanju Nadzornega sveta RTV Slovenija v letu 2012 in januarju leta 2013, EPA 1040 - VI**

Poročilo je objavljeno v Poročevalcu Državnega zbora dne 15. 3. 2013 in so ga državne svetnice in svetniki prejeli po elektronski pošti s sklicem 8.5.2013.

Poročilo je obravnavala Komisija za kulturo, znanost, šolstvo in šport. Mnenje komisije so državne svetnice in svetniki prejeli po elektronski pošti s sklicem in na klop.

Predlog mnenja Državnega sveta so prav tako prejeli po elektronski pošti 10.5.2013 in na klop.

Poročilo je predstavil Miha Klun, predsednik Nadzornega odbora RTV Slovenija.

Poročevalec Komisije za kulturo, znanost, šolstvo in šport dr. Zoran Božič je pojasnil stališče komisije.

Razpravljal je državni svetnik dr. Janvit Golob.

Predsednik je dal na glasovanje predlog mnenja:

Državni svet Republike Slovenije je na 7. seji 15. 5. 2013, na podlagi druge alineje prvega odstavka 97. člena Ustave Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 33/91-I, 42/97, 66/2000, 24/03, 69/04 in 68/06), sprejel naslednje

M N E N J E

k Poročilu o delovanju Nadzornega sveta RTV Slovenija v letu 2012 in januarju leta 2013

Nadzorni svet, ki je v letu 2012 sredi mandata 2010 - 2014, doživel nekaj sprememb glede svoje sestave, je v skladu s svojimi pristojnostmi pregledal zakonitost in obseg poslovanja. Ugotovil je, da je bilo poslovanje sicer pozitivno, vendar pa obstaja pomembno tveganje glede na strukturo prihodkov in odhodkov. RTV je podlago za svoje programsko delovanje črpal iz sredstev delnic Eutelsata, sicer namenjenih za razvojne projekte. Zaradi nedorečenosti meril za koriščenje sredstev iz kupnine delnic in neustrezne metodologije spremljanja razvojnih projektov, ki ne omogočajo transparentnega in učinkovitega nadzora, je Programski svet že sredi leta 2012 obvezal vodstvo RTV, da pripravi ustrezno pravno podlago. Glede na navedeno in ob seznanitvi s kontinuiranimi poročili notranjih in zunanjih revizorjev je na začetku leta 2013 Nadzorni svet sklenil izvesti razpravo o izhodiščih za spremembo meril in strategije investicij, na podlagi katerih bi javni zavod zmanjšal tveganje za nenamensko porabo sredstev in zavod zlasti pripravil na čas, ko bodo ta razvojna sredstva iz delnic Eutelsata pošla. Do takrat pa Nadzorni svet predlogov novih projektov ne bo obravnaval, za leto 2013 pa je finančni načrt že predvidel digitalizacijo arhiva, Ministrstvo za kulturo pa je že pripravilo dogovor za začetek gradnje "News centra".

Tveganje pri poslovanju povzroča tudi zmanjšanje deleža sredstev od oglaševanja, deloma zaradi manjše gledanosti deloma zaradi splošnega ekonomskega stanja ter nezadostne prilagodljivosti notranje reorganizacije predvsem na področju kadrovske zmogljivosti, ki se v veliki meri zapolnjuje s honorarnimi zaposlitvami. Vezano na revizijo Računskega sodišča je vodstvo RTV odpravilo kršitve glede pogojev in cenikov za trženje oglaševalskega časa, odprto ostaja še vprašanje glede vračanja preveč izplačanih plač in redne zaposlitve tistih honorarnih delavcev, ki imajo za to pogoje, za način izvedbe pa se je vodstvo RTV dogovorilo s sindikati.

Državni svet opozarja na problem oglaševanja in z njim povezane gledanosti, kako se bo RTV strukturalno in strateško prilagodila na nove razmere po prodaji vseh delnic Eutelsata, na vpliv Zakona za uravnoteženje javnih financ na poslovanje RTV in na rešitev položaja honorarnih sodelavcev glede na novo zakonodajo. Vodstvo RTV naj bi pripravilo prihodnje finančno prestrukturiranje (predvidoma po letu 2015) na podlagi analize dosedanje porabe sredstev za program, ki so zajedala v razvojna sredstva in s tem niso doprinesla k dodani vrednosti, ter predvidenih razvojnih investicij. Znižanje RTV prispevka je prineslo 5-odstotno zmanjšanje sredstev za izvedbo rednega programa, znižanje prispevka pa je negativno vplivalo na finančno načrtovanje zaradi strukture stroškov, določene na podlagi predpisov,

zato linearnega znižanja ni bilo mogoče izvesti. Vodstvo RTV opozarja, da je pravočasna določitev obsega sredstev zelo pomembna, saj zavod lahko le na ta način pripravi ustrezen finančni načrt. Pri možnostih trženja pa je RTV še dodatno izgubila zaradi porasta IP in kabelskih priključkov, saj zakon ne ureja oglaševanja na tujih TV programih s slovenskimi podnapisi. Dodatno finančno breme predstavljajo tudi 30 milijonske tožbe, povezane s SAZAS, glede vračila preplačanih plač pa se je vodstvo z zaposlenimi dogovorilo, da jih bodo vračali mesečno. Obenem se je pojavilo še vprašanje v zvezi z izvedbo ustavne odločbe glede izplačila tretje četrtine plač z zamudnimi obrestmi.

Državni svet opozarja, da kakovost programa ni odvisna od deleža oglaševanja, ampak od programskih standardov. Državni svet poudarja, da je nacionalni program zaradi svojega poslanstva razumljivo dražji od konkurenčnih komercialnih programov, zato mora Vlada kot njegova ustanoviteljica financiranju delovanja RTV kot javne institucije posebnega pomena posvetiti strateško pozornost in jo primerno finančno ovrednotiti.

Državni svet glede na pomembnost vsebine in namen poročila priporoča, da mora biti poročilo bolj transparentno, pregledno in ustrezno opremljeno s tabelaričnimi pregledi finančnega poslovanja in načrtovanja.

Državni svet zato:

- Vlado RS opozarja, da ima znižanje prispevka RTV le simboličen učinek na državljane, RTV pa pomembno omejuje pri izvajanju programov,
- Vlado RS poziva, da naj čim prej ustrezno poveča prispevek RTV na ekonomsko upravičeno raven,
- Vlado RS ponovno poziva, naj razmisli, kaj sta substanca in prioriteta RTV Slovenije kot javne ustanove posebnega kulturnega in nacionalnega pomena.

* * *

Za poročevalca je bil določen predsednik komisije dr. Zoran Božič.

Predlog mnenja je bil sprejet (27 državnih svetnic in svetnikov je prijavilo prisotnost, 18 jih je glasovalo za, 8 pa jih je bilo proti).

5. točka dnevnega reda:

- **Letno poročilo Računskega sodišča Republike Slovenije za leto 2012, EPA 1112-VI**

Letno poročilo je objavljeno na spletni strani Državnega zbora v Poročevalcu z dne 11. 4. 2013 in so ga državne svetnice in svetniki prejeli po elektronski pošti s sklicem 8.5.2013.

Letno poročilo je obravnavala Komisija za gospodarstvo, obrt, turizem in finance. Mnenje komisije so državne svetnice in svetniki prejeli po elektronski pošti 10.5.2013 in na klop.

Predlog mnenja Državnega sveta so prav tako prejeli po elektronski pošti 10.5.2013 in na klop.

Amandma Interesne skupine kmetov, obrtnikov in samostojnih poklicev k predlogu mnenja Državnega sveta so državne svetnice in svetniki prejeli na klop.

Letno poročilo je predstavil dr. Igor Šoltes, predsednik Računskega sodišča Republike Slovenije.

Poročevalka Komisije za gospodarstvo, obrt, turizem in finance mag. Marija Lah je pojasnila stališče komisije.

V razpravi sta sodelovala državna svetnika: Drago Ščernjavič in dr. Janvit Golob.

Na dileme iz razprave je odgovoril dr. Igor Šoltes, predsednik Računskega sodišča Republike Slovenije.

Predsednik je dal na glasovanje amandma Interesne skupine kmetov, obrtnikov in samostojnih poklicev k predlogu mnenja:

A M A N D M A :

Doda se nov zadnji odstavek, ki se glasi:

»Državni svet obenem opozarja, da priporočilo Računskega sodišča v zvezi z upravljanjem gozdov (omenjeno na strani 26), da bi se vpisi lastništva na Sklad v primerih družbene lastnine opravljali neposredno na podlagi zakona, glede na specifične določbe ne more biti primerna rešitev za zemljišča zadrug.«

Predlagan amandma je bil sprejet (31 državnih svetnic in svetnikov je prijavilo prisotnost, 22 jih je glasovalo za, 2 pa sta bila proti).

Predsednik je dal na glasovanje predlog mnenja skupaj s sprejetim amandmajem:

Državni svet Republike Slovenije je na 7. seji 15. 5. 2013, na podlagi druge alineje prvega odstavka 97. člena Ustave Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 33/91-I, 42/97, 66/2000, 24/03, 69/04 in 68/06), sprejel naslednje

M N E N J E

k Letnemu poročilu Računskega sodišča Republike Slovenije za leto 2012

Državni svet **se je seznanil** s poročilom.

Iz poročila izhaja, da je Računsko sodišče v preteklem letu izvedlo 216 revizij, pri čemer je bilo izdanih 114 revizijskih poročil, ki so obravnavala 169 revidirancev, kar je skoraj enkrat več kot leto poprej. Revidiranje je zajelo vsa ministrstva in vlado ter vladne službe, prav tako tudi organe v sestavi ministrstev, med revidiranci pa so bili tudi Zavod za zdravstveno zavarovanje, Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, javni zavodi, javna podjetja, skladi, agencije, organizatorji volilnih in referendumskih kampanj, občine ter nekateri revidiranci drugih statusnih oblik.

Letno poročilo Računskega sodišča Republike Slovenije odraža opravljeno delo Računskega sodišča, ki temelji na vsakoletni pripravi Programa dela za izvrševanje revizijske pristojnosti. Pri pripravi tega dokumenta Računsko sodišče poleg zakonskih obveznosti upošteva še nekatere druge elemente, kot so pomembnost uporabnikov javnih sredstev, možni učinki revizije, tveganja za nepravilno ali nesmotrno poslovanje glede na obseg proračuna, prejete pobude s strani državnega zbora ali posameznikov, še nerevidiranost izvajalcev negospodarskih ali gospodarskih javnih služb, posameznih ministrstev in drugih uporabnikov javnih sredstev ali pa aktualne objave v medijih.

Kot je razumeti iz ugotovitev navedenih v poročilu in predstavitvi, ki jo je podal predsednik Računskega sodišča je eno od področij, ki je potrebno strateškega razmisleka o nadaljnjem razvoju, ureditev in določitev jasnih ciljev občin in opredelitev širših državnih interesov glede

razvojnih ciljev. Pri tem si je potrebno zastaviti vprašanje ali obstoječi sistem ureditve lokalne samouprave, v katerem so javne gospodarske službe prepuščene občinam, še zagotavlja občinam v zadostni meri zadovoljevati potrebe in interese lokalnih prebivalcev. Potrebno bi bilo prilagoditi sistem financiranja za skupno opravljanje nalog, saj sicer vse občine ne bodo mogle več zagotavljati izvajanje vseh potrebnih nalog.

Državni svet ugotavlja, da poročilo, ki informira o uresničevanju strateških ciljev Računskega sodišča, kaže, da je Računsko sodišče tudi v letu 2012 uspešno izvajalo svoje revizijske in svetovalne pristojnosti in naloge ter da se je primerno odzivalo na zahteve javnosti.

Državni svet obenem opozarja, da priporočilo Računskega sodišča v zvezi z upravljanjem gozdov (omenjeno na strani 26), da bi se vpisi lastništva na Sklad v primerih družbene lastnine opravljali neposredno na podlagi zakona, glede na specifične določbe ne more biti primerna rešitev za zemljišča zadrug.

Predlog mnenja skupaj s sprejetim amandmajem je bil sprejet (32 državnih svetnic in svetnikov je prijavilo prisotnost, 31 jih je glasovalo za, nihče pa ni bil proti).

6. točka dnevnega reda:

- **Poročilo o delu Specializiranega državnega tožilstva Republike Slovenije za leto 2012, EPA 1084-VI**

Poročilo je objavljeno na spletni strani Državnega zbora dne 29.3.2013 in so ga državne svetnice in svetniki prejeli po elektronski pošti s sklicem 8.5.2013.

Poročilo je obravnavala Komisija za državno ureditev. Poročilo komisije so državne svetnice in svetniki prejeli po elektronski pošti s sklicem in na klop.

Predlog mnenja Državnega sveta so prav tako prejeli po elektronski pošti 10.5.2013 in na klop.

Poročevalka Komisije za državno ureditev Bojana Potočan je pojasnila stališče komisije.

Predsednik je dal na glasovanje predlog mnenja:

Državni svet Republike Slovenije je na 7. seji 15. 5. 2013, na podlagi druge alineje prvega odstavka 97. člena Ustave Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 33/91-I, 42/97, 66/2000, 24/03, 69/04 in 68/06), sprejel naslednje

M N E N J E

k Poročilu o delu Specializiranega državnega tožilstva Republike Slovenije za leto 2012

Državni svet se je **seznanil** s poročilom.

Poročilo sledi določbam 148. člena ZDT-1, po katerem je Specializirano državno tožilstvo dolžno poročati Državnemu zboru. Poročilo o delu Specializiranega državnega tožilstva Republike Slovenije za leto 2012 je smiselno strukturirano, vsebinsko obrazloženo in ponazorjeno.

6. 11. 2011 je pričel veljati novi Zakon o državnem tožilstvu (ZDT-1), s katerim je bilo ustanovljeno Specializirano državno tožilstvo Republike Slovenije, ki je naslednik Skupine

državnih tožilcev za pregon organiziranega kriminala in s tem je bila na novo urejena pristojnost za pregon storilcev kaznivih dejanj. Neodvisna in samostojna ureditev Specializiranega državnega tožilstva RS se je izkazala kot dobra in primerljiva z drugimi sodobnimi ureditvami evropskih držav.

Specializirano državno tožilstvo RS je pristojno za najzahtevnejša kazniva dejanja, katerih pregon terja posebno organiziranost in usposobljenost državnih tožilcev ter najvišjo raven učinkovitosti za kazniva dejanja zoper gospodarstvo, kazniva dejanja izvršena v hudodelski združbi, za korupcijska kazniva dejanja, kazniva dejanja s področja terorizma, kazniva dejanja spravljanja v suženjsko razmerje in kazniva dejanja trgovanja z ljudmi. Specializirano državno tožilstvo RS ima pomembne pristojnosti tudi na področju Zakona o odvzemu premoženja nezakonitega izvora.

Državni svet ugotavlja, da je bilo v letu 2012 več obsodilnih sodb kot v predhodnem, od tega 45 na zaporno kazen in 4 na pogojno. Odstotek kazni iz predhodnega leta (70 % je v letu 2012 zvišan na 92 %, medtem ko se je odstotek pogojnih obsodb iz predhodnega leta (30 %) znižal na 8 %. V letu 2012 je bila le eni pravni osebi izrečena denarna kazen. Državni svet opozarja na občutno nesorazmerje med izrečenimi sankcijami (zaporna kazen, pogojna, denarna kazen).

Državni svet podpira prizadevanje Specializiranega državnega tožilstva RS v smeri podanih vsebinskih pripomb in predlogov za spremembe in dopolnitve Zakona o odvzemu premoženja nezakonitega izvora, ki so bile posredovane pristojnemu ministrstvu in Vrhovnemu državnemu tožilstvu.

Državni svet podpira prizadevanja Specializiranega državnega tožilstva v smeri ureditve sistemske aktivnosti, ki bi zagotavljala učinkovito izvajanje nalog na področju odvzema protipravne koristi in nezakonitega premoženja skozi celoten postopek od finančnih preiskav preko zavarovanj, hrambe in upravljanja zavarovanega premoženja, do izvršitve odločb o odvzemu in porabi premoženja.

Ministrstvo za pravosodje je izrazilo pripravljenost za morebitne spremembe zakonodaje v smeri odpravljanja nasprotij v praksi in učinkovitejšega delovanja. Državni svet ugotavlja in podpira pripravljenost Ministrstva za pravosodje in Specializiranega državnega tožilstva za tesnejše sodelovanje.

Državni svet podpira prizadevanja Specializiranega državnega tožilstva Republike Slovenija v smeri zagotovitve delovnih pogojev in kadrovske dopolnitve.

* * *

Za poročevalko je bila določena članica komisije Bojana Potočan.

Predlog mnenja je bil sprejet (25 državnih svetnic in svetnikov je prijavilo prisotnost, 26 jih je glasovalo za, 1 pa je bil proti).

7. točka dnevnega reda:

- Poročilo o delu Posebnega oddelka za leto 2012, EPA 1094-VI

Poročilo je objavljeno na spletni strani Državnega zbora dne 4.4.2013 in so ga državne svetnice in svetniki prejeli po elektronski pošti s sklicem 8.5.2013.

Poročilo je obravnavala Komisija za državno ureditev. Poročilo komisije so državne svetnice in svetniki prejeli po elektronski pošti s sklicem in na klop.

Predlog mnenja Državnega sveta so prav tako prejeli po elektronski pošti 10.5.2013 in na klop.

Poročevalka Komisije za državno ureditev Bojana Potočan je pojasnila stališče komisije.

Predsednik je dal na glasovanje predlog mnenja:

Državni svet Republike Slovenije je na 7. seji 15. 5. 2013, na podlagi druge alineje prvega odstavka 97. člena Ustave Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 33/91-I, 42/97, 66/2000, 24/03, 69/04 in 68/06), sprejel naslednje

M N E N J E

k Poročilu o delu posebnega oddelka za leto 2012

Državni svet se je **seznanil** s poročilom.

Poročilo sledi določbam 148. člena ZDT-1, po katerem je Oddelek za preiskovanje in pregon uradnih oseb s posebnimi pooblastili dolžan poročati Državnemu zboru. Poročilo o delu Posebnega oddelka za leto 2012 je smiselno strukturirano, vsebinsko obrazloženo in ponazorjeno.

6. 11. 2011 je pričel veljati novi Zakon o državnem tožilstvu (ZDT-1), s katerim je bilo ustanovljeno Specializirano državno tožilstvo RS. V okviru Specializiranega državnega tožilstva deluje tudi Oddelek za preiskovanje in pregon uradnih oseb s posebnimi pooblastili (Posebni oddelek), ki je izključno krajevno in stvarno pristojen za obravnavo kaznivih dejanj, če jih storijo uradne osebe, in jih določa 199. člen Zakona o državnem tožilstvu.

Posebni oddelek večinoma obravnava kazniva dejanja, ki jih storilci storijo z zlorabo uradnega položaja in uradnih pravic, za kazenski postopek pa so pristojna okrajna sodišča. Posebni oddelek ima med obtožnimi akti največ obtožnih predlogov, obtožb pa je manj in prevladujejo pri kaznivih dejanjih klasične kriminalitete, ki jih policisti storijo izven službe (povzročitev prometne nesreče iz malomarnosti, kazniva dejanja nasilja v družini in tako dalje).

Posebni oddelek je bil v letu 2012 soočen s kadrovsko problematiko, kar je eden izmed razlogov za zaostanek in nerešene zadeve. Glede na to, da ZDT-1 razširja pristojnosti Posebnega oddelka tudi na uradne osebe v SOVI in OVS, je v prihodnje pričakovati večji pripad zadev.

Policisti in tožilci Posebnega oddelka so stvarno pristojni za vsa kazniva dejanja, ki jih storijo navedene uradne osebe in krajevno za celotno republiko. Državni svet opozarja, da tretji odstavek 199. člena Zakona o državnem tožilstvu določa, da je Posebni oddelek pristojen tudi za zadeve, ki jih obravnavajo druga tožilstva, če so te zadeve vsebinsko povezane z zadevo, ki jo obravnava Posebni oddelek. Navedena določba je pogosto nepraktična, na kar opozarja tudi posebni oddelek. Takšne določbe tudi nima Zakon o kazenskem postopku.

Državni svet podpira prizadevanje Oddelka za preiskovanje in pregon uradnih oseb s posebnimi pooblastili v smeri konstruktivnih pripomb in izraženi pripravljenosti Ministrstva za pravosodje k še tesnejšemu sodelovanju.

Državni svet podpira prizadevanja Oddelka za preiskovanje in pregon uradnih oseb s posebnimi pooblastili v smeri zagotovitve delovnih pogojev in reševanja kadrovske problematike.

* * *

Za poročevalca je bila določena članica komisije Bojana Potočan.

Predlog mnenja je bil sprejet (26 državnih svetnic in svetnikov je prijavilo prisotnost, 26 jih je glasovalo za, nihče pa ni bil proti).

8. točka dnevnega reda:

- **Obravnava zaključkov posveta »Slovenska ustava, volilni sistemi in uresničevanje neposredne demokracije«**

Poročilo Komisije za državno ureditev s predlogi zaključkov so državne svetnice in svetniki prejeli po elektronski pošti 8. 5. 2013 in na klop.

Predlog sklepov Državnega sveta so državne svetnice in svetniki prejeli po elektronski pošti 10.5.2013 in na klop.

Poročevalec Komisije za državno ureditev dr. Zoran Božič je pojasnil stališče komisije.

V razpravi so sodelovali: Milan Ozimič, dr. Janvit Golob, dr. Zoran Božič (replika), Branimir Štrukelj, Milan Ozimič (replika), dr. Zoran Božič (replika), Branimir Štrukelj, Milan Lukič, Dušan Strnad, mag. Stojan Binder, Samer Khalil, Igor Antauer, Branimir Štrukelj (replika), Jože Slivšek, Drago Ščernjavič, dr. Janvit Golob.

Predsednik je dal na glasovanje predlog sklepov:

Državni svet Republike Slovenije je na 7. seji 15. 5. 2013, na podlagi 29. in 67. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09 in 101/10) ter na podlagi posveta z naslovom »Slovenska ustava, volilni sistemi in uresničevanje neposredne demokracije«, sprejel naslednje

S K L E P E:

Državni svet je 9. 4. 2013 na pobudo državnega svetnika dr. Zorana Božiča, v sodelovanju s predsednikom Državnega sveta Mitjo Bervarjem in po sklepu 3. seje Komisije za državno ureditev organiziral posvet z naslovom »Slovenska ustava, volilni sistemi in uresničevanje neposredne demokracije«.

V uvodnih prispevkih so podali svoje referate: prof. dr. Ivan Kristan - predsednik Državnega sveta prvega mandata, prof. dr. Miran Mihelčič, prof. dr. Slavko Gaber, prof. dr. Ciril Ribičič, mag. Branko Grims - poslanec Državnega zbora, dr. Gregor Virant - minister za notranje zadeve in javno upravo, Jang Man - Mreža za neposredno demokracijo, Angela Murko Pleš - Ženski lobi Slovenije, dr. Gorazd Kovačič - Filozofska fakulteta, Rok Zavrtanik - Založba Sanje, Andrej Šiško - Zveza domoljubnih društev Harvardi.

V razpravi so sodelovali: dr. Anton Bebler - Fakulteta za družbene vede, Sonja Lokar - Evropska mreža za enakost spolov, Aleš Primc - Civilna iniciativa za družino in pravice otrok, Radoš Nikolič - Civilno združenje za nadzor nad inštitucijami CZNI, Blaž Babič - Politično združenje Prapor Svobode, Jurij Bavdaž - (Socialna zadruga) Kooperativa ROG, Bogdan K. Meško - Združenje umetnikov Pavilion, Andrej Magajna - predsedujoči Koordinacije neparlamentarnih strank in list KNLS, Aleksander Rimele - Združeno slovensko ljudstvo (ZSL), Jožef Jarh - član zunajparlamentarnih strank (SED), Vili Kovačič - Civilna iniciativa Referendum državljanom, Civilna iniciativa Davkoplačevalci se ne damo, Simon Delakorda - Inštitut za elektronsko participacijo, Ladislav Troha - Gibanje osveščenih prebivalcev

Slovenije, Tomaž Longyka - upokojenec, Elizabeta Živkovič - upokojenka, Vladislav Stres - Gibanje za prenovo Slovenije.

Na podlagi uvodnih referatov in poudarkov iz razprave je Državni svet sprejel naslednje

s k l e p e :

Iz zahteve po demokratizaciji in boljšem življenju Slovencev se je porodila ideja o odcepitvi od države, s katere upravljanjem nismo bili zadovoljni, in ustanovitvi naše lastne države. Po samoodločbi na podlagi referendumu in večinske volje vseh državljanov so bile izvedene svobodne in poštene volitve, kar je bila ena ključnih zahtev civilne družbe, nosilke demokratičnih sprememb ob osamosvajanju in spremembi političnega sistema. Po izvedenih parlamentarnih volitvah in izkušnjah, ki smo si jih nabrali, ugotavljamo, da se nekatere ustavne določbe v praksi ne uresničujejo na način, kot so pričakovali pisci Ustave in kot pričakujejo državljani Republike Slovenije.

Obdobje krize, recesije in javno nasprotovanje civilne družbe sedanji politiki terjata ponoven razmislek o korenitih posegih v Ustavo Republike Slovenije. V procesu oblikovanja morebitnih sprememb morajo biti državljani v največji možni meri informirani in morajo tudi sodelovati pri iskanju najširše podprtih rešitev, v skladu s 3. členom Ustave, ki določa, da ima oblast ljudstvo.

I. Sprememba Ustave Republike Slovenije

1. Predlog za začetek postopka za spremembo 148. člena Ustave Republike Slovenije z osnutkom Ustavnega zakona (UZ148)

Slovenija je soočena z velikimi problemi fiskalne konsolidacije, plačilnobilančne ter strukturne narave, ki tudi zaradi odlašanja z ustreznimi rešitvami onemogoča okrevanje. Cilji sprejema zlatega fiskalnega pravila so usmerjeni k zagotovitvi vzdržnih javnih financ, zagotovitvi zakonskega okvira za učinkovito upravljanje z javnimi financami, zagotovitvi makroekonomske stabilnosti ter trajnega in stabilnega narodnogospodarskega razvoja in oblikovanja pravil za večjo fiskalno disciplino. Obstajajo različna stališča o najboljši možni poti in učinkih uresničitve. Sprejem fiskalnega pravila je zaveza k ravnanju, vezana na uresničevanje Zakona o izvrševanju proračuna za leti 2013 in 2014, pokojninske blagajne, zdravstvene blagajne in proračunov občin ter Zakona o javnih financah, ki zavezuje vsakokratno Vlado k uravnoteženju javnofinančnih prejemkov in izdatkov.

Predstavniki civilne družbe želijo in terjajo dodatne informacije in odgovore na vprašanje, kaj za državljane Republike Slovenije pomeni omejevanje. Predstavniki civilne družbe nasprotujejo Predlogu za začetek postopka za spremembo 148. člena Ustave Republike Slovenije z osnutkom Ustavnega zakona (UZ148) in sprejemanju na izredni seji Državnega zbora.

2. Predloga ustavnega zakona o spremembah 90., 97. in 99. člena Ustave Republike Slovenije (UZ90,97,99)

Ustava in na njeni podlagi zakonska ureditev zakonodajnega referendumu posegata v razmerje med posredno - predstavniško in neposredno demokracijo oziroma v način izvrševanja zakonodajne oblasti. Predlog vsebuje tri bistvene sklope sprememb, in sicer na področju referendumske iniciative, predmeta referendumskega odločanja in legitimnosti referendumske odločitve.

Referendumska iniciativa bo poslej dopuščena samo štirideset tisoč volivcem in ne več tretjini poslancev niti Državnemu svetu. Glede predlagane spremembe subjektov, ki lahko zahtevajo razpis referenduma, gre opozoriti, da je Državni svet doslej uporabil zahtevo za razpis zakonodajnega referenduma nadvse preudarno, saj je zahteval referendum le dvakrat, in sicer v letu 1997 in 2007, utemeljeno in z uspešnim izidom. Dvakrat so referendum na podlagi zbranih podpisov zahtevali predstavniki civilne družbe. V ostalih šestnajstih primerih je referendumu botrovala vsebina, o kateri so imele stranke različna stališča, in je bil referendum razpisan na podlagi zahteve nekaterih parlamentarnih strank.

Predlagane spremembe določajo vsebinske omejitve referendumskih zahtev. Referendum ne bo dopusten o zakonih o nujnih ukrepih za zagotovitev obrambe države, varnosti ali odprave posledic naravnih nesreč, o zakonih o davkih, carinah in drugih obveznih dajatvah ter o zakonu, ki se sprejema za izvrševanje državnega proračuna, o zakonih o ratifikaciji mednarodnih pogodb, o zakonih, ki odpravljajo protiustavnost na področju človekovih pravic in temeljnih svoboščin ali drugo protiustavnost.

Preširok nabor izključitvenega razloga bi v praksi lahko pomenil prepoved referenduma za večino zakonov, saj ti prevladujoče urejajo tudi javnofinančna vprašanja ali vsaj posredno ali neposredno vplivajo nanje. Državljeni morajo ohraniti pravico do odločanja o ekonomskih in socialnih politikah tudi, če so te opredeljene v mednarodnih pogodbah. Sicer se zastavlja vprašanje, v čem je sploh smisel demokracije, če državljani ne morejo izbirati in ne smejo odločati med različnimi ekonomskimi politikami in njihovimi socialnimi učinki. Republika Slovenija se je osamosvojila tudi zato, da ne bo odvisna od tuje in domače finančne elite.

Določitev kvorumov je pretežno vprašanje politične izbire, pri čemer to število ne sme biti previsoko niti prenizko. V osnovi bi kazalo razmisliti o postavljanju kvorumov tako pri zahtevah in predlogih civilne iniciative in ugotavljanju izida referendumskih odločitev na eni strani in na drugi strani pri kvorumu, potrebnem za izvolitev v Državni zbor ter Evropski parlament in pri volitvah v lokalne skupnosti.

Spremembe referendumske ureditve pomembno zožujejo neposreden vpliv volivcev. Zoževanje referendumskega odločanja ni v sozvočju z zahtevami volivcev, ki terjajo širitev pomena in vpliva neposredne demokracije. S predlaganimi spremembami Ustave se omejuje pasivno odklanjanje sprejetih zakonov s strani volivcev, medtem ko volivci zahtevajo povečanje njihovega aktivnega in ustvarjalnega vpliva na vsebino parlamentarnega odločanja. Državljeni in civilnodružbene skupine javno izražajo pobude po širitvi institucij neposredne demokracije na državni in lokalni ravni. Predlagane spremembe jemljejo vsebino 3. členu Ustave, ki določa, da ima v Sloveniji oblast ljudstvo.

Predstavniki civilne družbe menijo in predlagajo, da bi bilo nujno potrebno, da bi ljudje lahko na referendumu ne samo zavrnilo zakon, ampak bi ga lahko tudi izglasovali, da bi se omogočila državljanska pobuda za sklic referenduma o ustavnih spremembah, da bi se omogočila zavrnitev samo dela zakona, ne pa samo celega zakona na referendumu, da bi se določil referendumski dan ali dva, in da bi te spremembe, s katerim se jemljejo oz. omejujejo pravice odločanja državljanom in državljanom, bile preizkušene na referendumu.

* * *

Zaradi javno izraženega nasprotovanja predlaganim spremembam Ustave se je predsednik Državnega zbora Janko Veber 3. 4. 2013 sestal s predstavniki civilne družbe. Določil je 60-dnevni rok in zagotovil, da v tem obdobju ne bo nadaljevanja postopka v Državnem zboru, razen če bodo to zahtevali poslanci.

Različne civilnodružbene organizacije nasprotujejo med parlamentarnimi strankami usklajenim spremembam, ker menijo, da bodo omejile pravico državljanov do ljudskega izrekanja, zato s posveta Državnega sveta »Slovenska ustava, volilni sistemi in

uresničevanje neposredne demokracije» pozivajo poslance Državnega zbora k preložitvi odločanja o spremembah referendumске ureditve in jim predlagajo, da spoštujejo integriteto predsednika Državnega zbora in dano besedo o 60-dnevnem moratoriju postopka, ki jo je dal predstavnikom civilne družbe.

* * *

Kljub temu, da Ustava določa, da lahko Državni svet zahteva, da Državni zbor pred razglasitvijo kakega zakona o njem še enkrat odloča, Državni svet nima pravice zahtevati ponovnega odločanja o ustavnem zakonu, prav tako pa Državni svet nima pristojnosti zahtevati ustavnorevizijskega referenduma. Državni svet lahko poda le mnenje o spremembi Ustave.

Postopek za spremembo Ustave in s tem tudi referendum ureja Ustava v posebnem poglavju (168. do 171. člen). Ustavnorevizijski referendum ureja Ustava v 170. členu, in sicer določa, da mora Državni zbor predlagano spremembo Ustave predložiti v sprejem volivcem na referendum, če to zahteva najmanj trideset poslancev. Glede na število subjektov je iniciativa za uvedbo referenduma precej omejena, saj z njo ne razpolagajo neposredno državljani in ne Državni svet..

* * *

Udeleženci posveta zavračajo predlagane spremembe Ustave Republike Slovenije in predlagajo, da se vse aktivnosti usmerijo k skupnim nujnim usmeritvam vseh kreativnih sil v smeri uresničevanja aktivnosti za izhod iz krize, v prvi vrsti projektom, namenjenim spodbudi gospodarskega razvoja, aktivnostim, usmerjenim v razvojne programe in investicije, ki bodo zagotovile delovna mesta. To bi moral biti osnovni skupni dogovor in predvsem vodilo k uresničevanju.

II. Volilni sistemi

Slovenska Ustava je leta 1991 strnila želje raznolike in kompleksne politične stvarnosti v celovit sistem, vzpostavila temelje današnjega volilnega sistema in volilne zakonodaje. Intenzivnost razmislekov o tem, ali sedanji volilni sistem zadovoljuje pričakovanja volivcev, se je v zadnjih letih stopnjevala, pričakovanja po spremembah za doseganje večjega vpliva državljanov na izbor političnih predstavnikov pa so se jasno odrazila tudi na nedavnih demonstracijah.

Državni svet se je v preteklosti aktivno posvečal vprašanju volilnega sistema in je leta 1996 na referendumu predlagal kombinirani sistem volitev v Državni zbor. Na referendumu je največ glasov dobil dvokrožni večinski sistem, vendar manj kot polovico. Kasneje je Ustavno sodišče presodilo, da je dobil zadostno podporo udeležencev referenduma. V volilnem letu 2000 so pobudniki predlagali večinski sistem, ki pa v Državnem zboru ni dobil zadovoljive podpore. S sprejetjem ustavnega zakona je bilo v Ustavo zapisano, da se poslanci volijo po načelu sorazmernega predstavnštva ob štiriodstotnem volilnem pragu za vstop v Državni zbor, pri čemer imajo volivci odločilen vpliv na dodelitev mandatov kandidatom.

Danes imamo izkušnjo samo s proporcionalnim volilnim sistemom, ki predstavlja določene probleme in pomanjkljivosti, saj ne omogoča odločilnega vpliva volivcev na dodelitev mandatov, zato kaže poiskati možne boljše rešitve. Je pa poznan in do neke mere predvidljiv, zato se politične stranke težje odločajo za spremembo volilnega sistema, ki odpira povsem neznane razsežnosti.

Eno izmed možnih rešitev predlaga Zveza društev upokojencev Slovenije, ki je zbrala 5.000 podpisov podpore Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o volitvah v Državni zbor (ZVDZ-E), EPA 1082-VI. Predlog kombiniranega volilnega sistema je povzet po nemškem sistemu, ki je preizkušen v praksi in omogoča stabilnost političnega sistema. Dva glasova volivcem ne zagotavljata samo izbiro svojega poslanca, ampak tudi izbiro

parlamentarne politične stranke. Z dvema glasovoma se zahteva Ustave glede odločilnega vpliva volivcev uresničuje dvojno, prvič z izbiro osebnosti, to je poslanca, in drugič z izbiro politične opcije parlamentarne stranke. O predlogu bo odločal Državni zbor.

Nekateri poudarjajo prednosti dvokrožnega večinskega volilnega sistema, ker na dan volitev daje odgovore, kdo bo predsednik vlade, kakšen bo program in kdo ga bo v parlamentu uresničeval in izvajal. To je edina stvar, ki je učinkovita, ker da stabilnost sistemu. Slovenijo bi premaknilo v smeri, v katero vsi želimo, v smeri države blaginje, v smeri večje povezanosti ljudi s poslanci, večje osebne odgovornosti poslank in poslancev do ljudi, do volivcev, ne primarno do političnih strank. To je dvokrožni večinski volilni sistem.

Veljavni proporcionalni sistem ne omogoča samo enostavne izbire med strankarskimi listami. Eno odstopanje od čistega sistema je zaradi praga, ki je določen (4 %), drugo odstopanje pa je zaradi tega, ker vsaka politična stranka nastopa v volilnem okraju s samo enim kandidatom. Morebitna dilema na volitvah, ali naj volivec glasuje za politično stranko, ki mu je blizu, ali naj raje glasuje za neko stranko, ki mu je manj blizu, pa je postavila boljšega kandidata v volilnem okraju, je lahko odlika, ne pa slabost tega volilnega sistema. Čim volilni sistem postavi volivca v dilemo, ali naj glasuje za stranko ali za kandidata, je to seveda že neke vrste kombinacija sistema, ki je lahko pozitivna.

Vsakokratne razprave o volilnih sistemih nosijo nevarnost ponovne delitve v prostoru na tako imenovane leve in desne, naše in njihove. Zato kaže iskati možne in sprejemljive rešitve, ki bodo združevale. Personificiranje je dolžnost, določena v Ustavi in jo je mogoče dosežati v dogovoru s političnimi strankami. Eden izmed načinov je absolutni preferenčni glas, ki zagotavlja dvoje. Prvič, ni mogoče postavljati ljudi na kandidatne liste, ki jih predhodno nismo preverili. Drugič, tisti, ki so že izvoljeni, bodo pretehtali odločitve v parlamentu, ker bi vedeli, da naslednjic morda ne bodo izvoljeni.

V razpravah o volitvah v Državni zbor se vedno zastavlja vprašanje polarizacije med podeželjem in mestnimi središči z bojznijo po prevladi urbanih okolij. Tudi volilne enote so si med seboj različne. Po drugi strani že sedaj obstajajo problemi regionalne zastopanosti in centralizacije odločanja, saj je večja moč odločanja v urbanih središčih. Vse navedeno kaže upoštevati pri predlaganih spremembah.

Vsak predlog terja temeljito in natančno strokovno razpravo. Volilni sistemi vsebujejo veliko pomembnih podrobnosti, ki pomembno vplivajo, določajo sistem in njegove posledice. Zaradi realnosti političnega razmerja sil v Sloveniji bi kazalo iskati možne rešitve, ki bodo večinsko sprejemljive in zagotavljale večji vpliv volivcem na dodelitev mandatov kandidatom.

III. Neposredna demokracija

Neposredna demokracija predstavlja evolucijo človeške družbe. Je ideal, h kateremu stremijo etični in moralni, solidarni ljudje, ki želijo usodo svojih življenj vzeti v svoje roke, mimo predstavnikov, ki v našem imenu, a brez naše potrditve krojijo zakone, ki so lahko v nasprotju z interesi ljudi. Možnost vpliva na oblikovanje in sprejemanje zakonov, torej na reguliranje naših lastnih življenj, je temeljna človekova pravica, zapisana tudi v 3. členu Ustave. S tem postanemo aktivni in avtonomni državljani, torej tisti, ki si sami postavljamo zakone.

Konkretni primeri že vznikajo in delujejo. Na primer samoorganizirane krajevne in četrtne skupnosti v Mariboru, katerih glavni namen je, da se ne bi ponovila samovolja oblasti, ki je ljudski mandat izkoristila za brezvestno in brezsravno plenjenje skupnega. Samoorganizirane krajevne in četrtne skupnosti vzpostavljajo javni prostor, kjer se bodo ljudje srečevali, razpravljali, se informirali, samoorganizirali za boj proti vsem oblikam

zatiranja. Z vzpostavljanjem novih oblik sodelovanja se spodbudi zaupanje med ljudmi in skupno iskanje rešitev za pereča lokalna, nacionalna in globalna vprašanja.

Za krepitev neposredne demokracije na občinskem nivoju bi kazalo morebiti spremeniti Zakon o lokalni samoupravi. Zlorabe se namreč dogajajo tudi pri ravnanju z občinskim proračunom, zato bi morali uvesti možnost participacije pri sprejemanju proračuna in popolno transparentnost občinskega finančnega poslovanja. Participatorni proračun v praksi udejanja na stotine mest po svetu, tudi v Evropi, prvi najbolj znan pa je brazilski Porto Alegre.

Poleg predstavniške demokracije so v Evropi znani sistemi pretočne demokracije, ki so v uporabi v nekaterih lokalnih skupnostih, gibanjih in strankah. V Sloveniji pa je sistem LiquidFeedback že v testni uporabi v Piratski stranki Slovenije. Sistem je zasnovan tako, da bi bili vsi zakonodajni postopki javni in vsa zainteresirana javnost bi bila vključena v razprave, dopolnila in spremembe preko vseh faz zakonodajnega postopka. Sodelovanje bi omogočal javno dostopni sistem, ljudje brez računalnika ali ustreznega računalnika in računalniškega znanja pa bi lahko sodelovali na lokalnih javnih posvetih, skupščinah in tam uveljavljali svojo voljo. Končno sprejetje ali zavrnitev zakona bi bila odvisna od glasov volivcev, parlamentarci pa bi morali glasovati v skladu z voljo volivcev. Sistem je izvedljiv tudi s podporo sodobnih tehnologij.

V kolikor želimo vsaj malo odgovoriti na zahteve ljudi v vstajah, moramo še enkrat razmisliti, kaj je tako hudo narobe v našem proporcionalnem sistemu, da nimamo resnično zagotovljenega kvalitetnega predstavništva posameznih skupin prebivalk in prebivalcev v Sloveniji. Ena osnovnih zahtev za dober parlament je seveda tudi njegova odslikava, je predstavništvo, je pluralizem, tudi odražanje proporcionalnega predstavništva volivk in volivcev v volilnem sistemu (ženske, moški).

Razmisliti bi kazalo o omejitvi dolgotrajne koncentracije politične moči v rokah ozkih vodstev političnih strank v smeri omejitve mandatov na posameznika (npr. dva mandata člana Državnega zbora in en mandat v Vladi) in možnost odpoklica župana. S tem bi spodbudili notranjo demokratizacijo političnih strank in in omogočili prodor novih ljudi, novih politikov. Možnost za prodor, uveljavitev za to, da bi pustili pečat v kratki politični karieri, bi dobili predvsem najsposobnejši in tisti, ki so se uveljavili in nekaj dosegli že izven politike, ne pa tisti, ki so lojalni vrhu svoje stranke. Ta učinek bi lahko še dodatno spodbuditi z ukinitvijo volilnih okrajev znotraj sedanjega volilnega sistema in z uvedbo preferenčnega glasu.

V zvezi s predstavniško demokracijo in volitvami v Državni zbor kaže izpostaviti tudi problematiko, vezano na Zakon o volilni kampanji in Zakon o RTV ter podzakonskimi akti. Mediji so ključni pri celotni zadevi. To je prvenstveno vprašanje medijske demokracije, odprtega demokratičnega prostora. Medijski volilni prostor je pravzaprav pisan na kožo etabliranim strankam. Zakon o RTV določa, da imajo nove liste in neparlamentarne stranke tretjino skupnega časa za promocijo, čeprav je praviloma teh strank še enkrat več kot parlamentarnih na volitvah. Zato bi kazalo razmisliti o spremembi Zakona o volilni kampanji, ki bi omogočil enakopravnost vsem kandidatom in morebitnemu podržavljenju volilne kampanje.

Nenazadnje kaže izpostaviti, da tehnološke inovacije v družbenem komuniciranju vplivajo na to, na kakšen način družbe sprejemajo odločitve in na kakšen način tudi izvajamo demokracijo. Ko bo dograjen volilni sistem, bodo možne elektronske volitve, ki so samo tehnična implementacija sistema, zapisanega v Ustavi.

V Estoniji elektronske volitve že izvajajo in že četrtnina volivcev uporablja spletno orodje e-volitve, čemur se tudi Slovenija v prihodnje ne bo mogla izogniti. Študija je pokazala, da se je takih volitev udeležilo 2,5 % odstotka tistih volivcev, ki sicer ne hodijo na volitve. Pomemben je vidik participacije tako z vidika vključevanja ljudi preko spleta na volitve ter v zvezi z

možnostmi, ki jih nudijo portali: predlagamvladi.si, e-demokracija, e-uprava. Pogosto pa so težave z odzivnostjo državnih organov pri odgovarjanju na predloge državljanov. Večji del teh predlogov je tudi zavržen. Statistika kaže, da je večina predlogov zavrženih iz različnih razlogov. Uporaba teh tehnologij je možna ne samo na nacionalni ravni, ampak tudi na t. i. nadnacionalni ravni za potrebe kozmopolitske demokracije.

Rešitve se morajo iskati odgovorno na osnovi logike, etike in morale, v sodelovanju in zavedanju, da država smo ljudje. Nobena od sprememb, ki je predlagana, ne bo resnična in globoka, v kolikor se ne bo družba začutila kot celota in dokler ne bo prav na kulturnem področju prišlo do sprememb in zavedanja, da je pravzaprav kultura res osnova družbe. Primer Islandije, o kateri se je nedavno pisalo po vsej Evropi, je pravi kulturni čudež. Islandija je prva zašla v globoko krizo, prva se je rešila, danes beleži rast in samo nekaj odstotkov nezaposlenih. Kultura je omogočila skupno delovanje v pravo smer.

Udeleženci posveta poudarjajo, da moramo krepiti vse oblike demokracije in možnosti za aktivno državljanstvo. V procesu oblikovanja morebitnih sprememb morajo biti državljani v največji možni meri informirani in soočeni v iskanju najširšega možnega konsenza.

* * *

Krizne razmere tako v svetu kot v Sloveniji kažejo na potrebo, da se upoštevajo stališča državljanov, tudi zato, da bi se bolje spopadli s krizo. Člani civilne iniciative poudarjajo sodelovanje z Državnim svetom, ki omogoča artikulacijo družbenih problemov in možnost sodelovanja ter sooblikovanja predlogov rešitev, zato civilna iniciativa zavrača tendence ene izmed parlamentarnih strank po ukinitvi Državnega sveta.

Predlog sklepov je bil sprejet (27 državnih svetnic in svetnikov je prijavilo prisotnost, 32 jih je glasovalo za, nihče pa ni bil proti).

9. točka dnevnega reda:

- **Predlog sklepa o dopolnitvi sklepa o izvolitvi predsednikov, podpredsednikov in članov komisij Državnega sveta Republike Slovenije**

Predlog sklepa je obravnaval Kolegij Državnega sveta.

Državni svetnik Franc Kangler je izrazil željo, da bi sodeloval v Komisiji za državno ureditev, Komisiji za mednarodne odnose in evropske zadeve in Komisiji za gospodarstvo, obrt, turizem in finance.

Predlog sklepa Državnega sveta so državne svetnice in svetniki prejeli po elektronski pošti 14.5.2013 in na klop.

Predsednik je dal na glasovanje predlog sklepa:

Na podlagi tretjega in četrtega odstavka 45. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05 - uradno prečiščeno besedilo, 95/09 – odl. US, 21/13 - ZFDO-F) ter 78. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS št. 70/08, 73/09 in 101/10) je Državni svet Republike Slovenije na 7. seji, dne 15. 5. 2013, sprejel

SKLEP

O DOPOLNITVAH SKLEPA O IZVOLITVI PREDSEDNIKOV, PODPREDSEDNIKOV IN ČLANOV KOMISIJ DRŽAVNEGA SVETA REPUBLIKE SLOVENIJE

1. Pod II. točko Komisija Državnega sveta Republike Slovenije za državno ureditev se doda:
  - **član:** Franc Kangler
2. Pod točko III. Komisija Državnega sveta Republike Slovenije za mednarodne odnose in evropske zadeve se doda:
  - **član:** Franc Kangler
3. Pod točko IV. Komisija Državnega sveta Republike Slovenije za gospodarstvo, obrt, turizem in finance se doda:
  - **član:** Franc Kangler

Predlog sklepa je bil sprejet (30 državnih svetnic in svetnikov je prijavilo prisotnost, 26 jih je glasovalo za, nihče pa ni bil proti).

10. točka dnevnega reda:

- **Predlog sklepa o spremembi in dopolnitvi Sklepa o pogojih za izplačevanje plačil za opravljanje funkcije podpredsednika in člana Državnega sveta Republike Slovenije * RAZŠIRITEV**

Predlog sklepa je obravnaval Kolegij Državnega sveta in Mandatno-imunitetna komisija.

Zapisnik 11. seje Kolegija Državnega sveta so državne svetnice in svetniki prejeli po elektronski pošti 14.5.2013. Poročilo Mandatno-imunitetne komisije so prejeli na klop.

Stališče Interesne skupine delojemalcev k predlogu sklepa so državne svetnice in svetniki prejeli na klop.

Predlog sklepa Državnega sveta so državne svetnice in svetniki prejeli po elektronski pošti 14.5.2013 in na klop.

Razpravljali so: mag. Dušan Semolič, Branimir Štrukelj, Drago Ščernjavič, Rajko Fajt, Branimir Štrukelj (replika), Milan Ozimič, Branko Šumenjak, Drago Ščernjavič (replika), Branimir Štrukelj (replika), Milan Lukič.

Predsednik je dal na glasovanje predlog sklepa:

Na podlagi tretjega odstavka 13. a člena Zakona o funkcionarjih v državnih organih (Uradni list RS, št. 30/90, 18/91, 22/91, 2/91-I, 4/93, 13/93 – ZNOIP, 18/94 – ZRPJZ, 109/12 in 21/13) in 67. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09 in 101/10) je Državni svet Republike Slovenije na 7. seji, dne 15. 5. 2013, sprejel naslednji

SKLEP

o spremembi in dopolnitvi Sklepa o pogojih za izplačevanje plačil za opravljanje funkcije podpredsednika in člana Državnega sveta Republike Slovenije

I. BESEDILO ČLENOV

1. člen

V Sklepu o pogojih za izplačevanje plačil za opravljanje funkcije podpredsednika in člana Državnega sveta Republike Slovenije se 2. člen spremeni tako, da se glasi:

»Podpredsedniku in članu Državnega sveta pripada mesečno stalni del plačila za delo z volilno bazo ter plačilo za udeležbo na seji.

Mesečni stalni del plačila za delo z volilno bazo, ki pripada podpredsedniku in članu Državnega sveta, v bruto znesku znaša 500 EUR.

Plačilo za udeležbo na seji pripada podpredsedniku in članu Državnega sveta v bruto znesku glede na funkcijo, ki jo opravlja.«

2. člen

Ta sklep začne veljati z dnem, ko ga sprejme Državni svet Republike Slovenije.

II. OBRAZLOŽITEV

K 1. členu

Državni svetniki uresničujejo stike z volivci v interesnih organizacijah in lokalnih skupnostih preko t.i. svetniške pisarne, ki je v ta namen organizirana v njihovi volilni enoti. Na svetniško pisarno se lahko volivci obrnejo v času uradnih ur in naslovijo na državnega svetnika svoje pobude in vprašanja. Glede na to, da državni svetniki v tem primeru opravljajo svojo funkcijo, so upravičeni do mesečnega stalnega dela plačila v bruto znesku 500 EUR.

K 2. členu

Člen določa začetek veljavnosti sklepa.

Predlog sklepa je bil sprejet (31 državnih svetnic in svetnikov je prijavilo prisotnost, 22 jih je glasovalo za, 7 pa jih je bilo proti).

Predsednik je zaključil 7. sejo Državnega sveta Republike Slovenije in se svetnicam in svetnikom ter vabljenim zahvalil za razpravo in sodelovanje.

Marjan Maučec, mag. posl. ved
sekretar

Mitja Bervar
predsednik